

Gezangen der liefde

Elisabeth Maria Post

bron

Elisabeth Maria Post, *Gezangen der liefde*. Johannes Allart, Amsterdam 1794

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/post003geza01_01/colofon.htm

© 2009 dbnl

**Aan de hoog welgeborene vrouwe,
F. Baronesse van Lijnden tot Lunenburg,
Geboren Baronesse van Spaen.**

U, zachtaartige vrouw! wier geheele ziel, gestemd voor tedere liefde, haaren toon het beste vatten kunt, die, nog onlangs aan den edelen man uwer jeugd verbonden, met hem alle haare zaligheden geniet, en die gevoelig voor het geluk uwer vrienden hun gaarne ziet deelen in uw lot, u, wijde ik met al den eerbied aan den adel uwer ziel verschuldigd, met al de dankbaarheid die uwe goedheid jegens mij zoo aangenaam opwekte, deeze gezangen mijner liefde toe: uwe vriendschaplijke deelneming in mijne bekommelingen, toen deeze liefde voor anderen nog een geheim was, en het oord waar deeze gezangen geboren werden, boezemen mij den trek, en de vrijmoedigheid daartoe in; ik zong in de bosschen bij de beekjes en watervallen van uwten vaderlijken grond, waar gij de lieve dagen uwer onbezorgde jeugd in kalme vreugde zaagt henen rollen, in dat Biljoen, dat Beekhuizen waar de kiesche smaak van zijne bezitters dagelijks nieuwe betoverende schoonheden schept, voor elk hart dat Natuur bemint; ik genoot hier die

stille genoegens met een aangenaam gevoel, en bezong deeze met mijne liefde.

Nergens op de wereld zoudt gij liever de jaaren uwer gelukkige liefde zien wegvloeyen dan in deezen oord; doch dit is uwe bestemming niet. Deezen zin en dit lot deel ik met u, en het weemoedig gevoel daar van, is ook hier en elders op deeze bladen getekend.

Welligt zullen u die, na dat ik deezen oord verlaten heb, wanneer gij aan de zijde van uwen gelukkigen lotgenoot de entelbaare voetstappen die ik hier drukte, uitwischte, u nog somwijl herinneren aan mij: terwijl ik u, en alle die u dierbaar zijn, uwen van Lijnden, en de aanzienlijke geslachten die zoo ik wensch door u bloeyen zullen, al het heil dat Natuur, Liefde en Godsdienst in deeze en de andere wereld, immer aan gevoelige wezens kunnen geeven, hartelijk toebid.

Uw Hoog Welgeb. voordduurende vriendschap zal mij in de wisseling van mijn lot een aangename, troost zijn, en altijd het genoegens mijns levens vergrooten.

Ik heb de eer mij met waare hoogachting te noemen,

Hoog Welgeboren Vrouwe!

U Hoog Welgeb. Onderd. Dw. Dienaares en Vriendin,

E.M. POST.

Voorbericht.

Veel tot voorbericht voor deeze gezangen te zeggen is onnodig; zij spreken zelve
- elk lezer bemerkt hun oorzaak en doel.

Meermaal heb ik de eenzame gedachten mijner ziele in verschillende lotgevallen
van mijn leven aan het publiek medegedeeld, en zij werden met welgevallen
ontvangen. Hier ziet het de gevoelens van die zelfde ziel bij de grootste en gewigtigste
verandering mijns levens; kan dit misvallen?

Het is nochtans mogelijk dat eenigen mijner, geheel naar de regels der ettiquette
opgevoede, en met de eenvoudige Natuur weinig bekende, lezeressen, met eene
statige afkeuring mijne openhartigheid zien, in eene zaak waarin zij geleerd hebben
te veinzen. Dit zou mij spijten; niet gaarne zoude ik iemand ergeren; maar nog minder
gaarne mijn eigen natuurlijk gevoel verzaaken, en met haar veinzen. Liever
beantwoord ik deeze met het

VIII

dichtstukje *de Liefde* bladz. 29, terwijl ik intusschen, wel bewust dat ik geen gevoel ademde welk immer het zedigste meisje kan doen bloozen, de werking der liefde in het vrouwlijk hart - iet dat, zoo ik meen, nog geene vrouw zoo deed - onbeschroomd bezing.

En waarom niet? lieve meisjes! ontdoet u van de valscha denkbeelden der liefde; verwacht haar niet met de vervoeringen eener blinde drift, die uw hart verwilderden, of tot Romansche stappen voeren, en ongelukkig maaken kan. Beschouwt haar zoo als zij waarlijk is, als de edelste, de heiligste gewaarwording der ziel - die, door het verstand geleid, en door godsdienst aangekweekt, het geluk der aanwezigheid in deeze, en de andere wereld voor den mensch bevordert; en als dan uw hart den braven jongeling, die uwe liefde zoekt, tegen klopt, schaamt u dan geene gewaarwording die het hart eer aandoet, en die alleen de ondeugd veroordeelen kan.

Zoo deeze gezangen u hierin mogten voordhelpen, zoo zij hier of ginds een door edele liefde treurig meisje den troost gaven - dat ook *voor* haar zulke traanen geweend, en door stille kalmte gevolgd wierden - dan zal ik mij verblijden dat ik niet alleen voor mij zelve zong.

ELISABETH MARIA POST.

Afscheid.

Zangwijs: *Gute nacht, gute nacht.*

Vaar dan wèl, vaar dan wèl,
 Beste vrind! 't is Gods bestel
 Dar wij op deez' aarde scheidèn:
 Moet ons lievend hart nu schreiën;
 In de traanen die het loost
 Is toch troost, is toch troost.

't Lot doe vrij, 't lot doe vrij
Hier u eenzaam, ginder mij,
Om elkanders afzijn treuren,
't Kan den band toch niet verscheuren
Die uw ziel aan mij verbindt,
Beste vrind! beste vrind!

Waar mijn voet, waar mijn voet,
't Eenzaam pad betreden moet,
In de naaste wildernissen,
Daar ik zigtend u moet missen,
Daar verzelt, daar troost en streelt
Mij uw beeld, mij uw beeld.

't Gansch heelal, 't gansch heelal
Waar me een ledig traanendal,
Zoo uw min het niet bezielde,
Zoo ik daar met u niet knielde
Voor den Stuurder van ons lot,
's Aardrijks God, 's aardrijks God.

't Is voorbij, 't is voorbij,
 't Zoet dat we aan elkanders zij,
 Met voldane zielen, smaakten;
 Dagen, die zig vleugels maakten,
 Zijn als ijde droomen weg;
 Zij zijn weg! zij zijn weg!

Hier beneên, hier beneên
 Vliegt ons heil als schaduw heen!
 't Eêlst genot dat we immer deelen
 Is een roos, die kort kan streelen,
 Dan een prooi der winden wordt,
 En verdort, en verdort!

Over 't graf, over 't graf
 Wisselt ons geluk nooit af,
 Zal nooit liefde of vrindschap weenen;
 Dat hier scheidt zal daar vereenen,
 Slaan wij hoopend 't vogtig oog
 Dan om hoog; dan om hoog!

Elegie.

O! peinzende eenzaamheid, die ik voorheen zoo minde!
Ach! waarom kwelt gij nu mijn' moedelozen geest?
De naare ledigheid, die 'k in uw stilte vinde,
Herinnert mij aan all' wat eertijds is geweest.
Uw zwart, uw doodlijk ruim is opgevuld met beelden
Van vrinden, mij, helaas! van 't lievend hart gescheurd;
Van dagen, waar in hoop en zoet genot mij streelden,
Maar welker korte duur mijn stille traan betreurt.
Vergankelijkheid doen rouw en haar droefgeestig klagen
In uw zoo doods gebied weêrgalmen voor mijn oor;
Ik luister naar dien toon, ik wil... maar dien verdragen
Noch daar bij leeren, kan mijn kwijnend harte niet.
Helaas! waar zijn zij heen die zorgelooze dagen,
Toen we in uw rustig huis, onschatbaar Ouderpaar!
Met kinderlijke vreugd de dagen rollen zagen,
En, werkend, speelden aan uw zijde met elkaêr?

Aan dezen ruimen disch zat eens een zestal kindren
Als spruiten om uw' stam... Maar ééne Zuster ziet
Met mij dit ruim getal, helaas! tot twee vermindren;
En de andre plaatsen leêg daar alles ons verliet.
Hoe veel deed 't wislend lot hier jaar op jaar verandren,
Tot ons verkleind gezin allengs zoo ver verdween:
Gij slaapt in 't stille graf gevoelloos bij elkandren,
Beweend van lievend kroost, maar ver verstrooid van één.
O! zwangre tijd! o dood! gij die deez' wisling baarde,
Wat lot hebt gij welligt voor mij ook reeds bereid?
Gelukkig zij die al de moeite van deeze aarde,
Vergeeten in uw' schoot; ol rustige eeuwigheid!
Gelukkig! ja maar ik, kan ik dit *nu* begeeren?
Mijn heengaan waar' gewis voor éénen hartsverdriet;
Want schoon wij nu elkaêr als lotgenoot ontbeeren,
De hoop der liefde sterft voor leevenden toch niet.
Kon ik mijn donker lot van u in stilheid wagten,
O! goede Hemel! en alleen, of met mijn' vrind,
Naar dat geluk, naar die te vredenheid slechts trachten,
Die waare godsdienst, in haar zalig voorwerp vindt.

Elegie.

Zangwijs: *A quel maux il me livre.*

Ach! welke diepe smarte,
Mijn vrind! mijn vrind! lijdt mijn te teder harte!
Mijn moed die 't lot vaak tarte,
 Bezwijkt nu, nu 't ons scheidt,
Voor altijd u te derven,
Zoo eenzaam omezwerven,
Dit is een levend sterven,
'k Zal rust noch troost verwerven,
 Mijn hart dat om u schreit,
 Voelt niet dan eenzaamheid!

'k Zogt reeds sints vroeger tijden
Een vrind, een' vrind wien mijn geluk verblijden,
Die in mijn smart kon lijden,
Die voelt wat ik gevoel;
Ik mogt in u dien vinden
Mijn eenigen beminden!
De liefde wilde ons binden,
Maar 't lot maakt ons slechts vrinden,
Dit woord luidt ons zoo koel!
Wij hadden teederer doel.

Ver van u afgescheiden
In d' oord, waar 'k u, zoo moedloos, moet verbeiden,
Dwaal ik door doodsche heiden
En stille wouden heen;
Doch waar ik nu ook trede,
'k Zoek vrugteloos naar vrede,
Ik zucht bij elke schrede;
Natuur zucht met mij mede;
Wat ben ik diep alleen!
Hier is geen vreugde! - neen!

Aan 't beekje dat hier kronkelt,
Waar 't woud zijn zwaar, zijn zuisend loof verdonkert,
Geen zon op 't golfjen flonkert,
Daar 't zagtjes ruischend vliet,
Daar zoek ik, mat van smagten,
Verzonken in gedachten,
Al rustend nieuwe krachten;
Ik slaak 'er stille klagten;
Een traan, die niemand ziet,
Verligt mijn hartsverdriet,

De vogels, die me omringen,
Vol vreugd' vol vreugd', van tak op takjens springen,
En van de liefde zingen,
Vergrooten mijne smart;
't Geluk juicht om mij heenen,
Maar 't is voor mij verdweenen,
Voor mij is niets dan weenen,
Ik kan geen vreugde leenen,
En in mijn ledig hart
Is alles naar, verward.

Waarom moest ik u vinden?
Helaas! helaas! dat wij elkaar juist minden,
En banden moesten binden

Die 't lot zoo wreed verscheurt?....
Doch laat ons 't lot nu scheiden,
De hoop kan ons verblijden
Ligt komen beter tijden;
De God, aan wien we ons wijden,
Bestuurt al wat gebeurt;
Hij troost die eenzaam treurt,

Hij, die op gansch deeze aarde
Alom, alom wel vreugd en lijden paarde,
Maar toch 't geluk bewaarde,
Voor all' wat daar op leeft;
Hij ziet uw traanen vloejen,
Hij ziet mijn traanen vloejen;
Ons lijdend ooge gloejen,
De wensch in 't harte groejen
Eer zij nog woorden heeft;
Welligt dat Hij ze eens geeft,

Aan god.

O! Gij die voor miljoenen wezens
In hunnen kring geluk bereidt,
Die in uw wijde ruime schepping
Alom genot en vreugd verspreidt;
Gij, die zoo ligt de bron doet springen,
Die in het klaare beekje stort,
Als op dit blad de daauwdrop trillen
Die straks een diamantjen wordt;
O! God! de zou die duizend wezens
Met ééne straal het leven geeft;
Wierd door uw' wenk zoo ras als 't wormtje,
Dat lichtend in het donker zweeft;

En zou ik, daar uw magt, zoo scheppend,
Zoo onbegrensd, en heerlijk is,
U mijn geluk niet meê vertrouwen,
Zelfs in de diktste duisternis?
Gij zorgt voor de allerminste nooden
Van 't kleinst insectjen dat 'er leeft;
Gij geeft den worm zijn voedend blaadjen,
De spin zijn konst die netten weeft;
Gij wijst in 't bosch het eenzaam duifjen
Zijn liefde-kirrend gaaiken aan,
En leert den nagtegaal zoo vrolijk
Den teedren toon der liefde slaan;
En zou dan de eed'le mensch, geschapen
Voor zuivre liefde en rein genot,
Vergeefs naar die genieting haaken,
En eenzaam zugten in zijn lot?
Brengt Gij twee wezens, in wier harten
Dezelfde toon der liefde spreekt,
Bij één, alleen op dat zij voelen
Hoe wederzijds 't geluk ontbreekt?
Op dat zij in een vrugtloos wenschen,
In bange traanen van verdriet,
Het moeilijk leven zouden slijten,
Waar 't lijdend hart geen eind aan ziet?

Neen, goede God! Gij zijt de Vader
Der menschen, zorgt voor hun geluk;
Elks pad is door U afgetekend,
Gij mat elk juist zijn vreugd en druk;
Gij gaaft in 't hart des eedlen stervlings,
In 's levens zorgen en verdriet,
De reine liefde tot vertroosting;
Maar neen, tot kwellend lijden niet;
Gij brengt van afgelegen strecken
Het voor elkaër geschapen paar
Op 't ruime pad des levens zamen,
Het ziet dan, en bemint elkaër.
Geef mij dan ook den eedlen jongling
Dien ge op mijn' weg mij tegenzondt;
Die mij, toen hij mij kende, minde,
In wien ik al mijn wenschen vond!
Geef hem mij op den weg des levens
Tot een getrouwen reisgenoot,
En laat het lot geen banden breeken,
Die waare, reine liefde sloot.

Elegie.

Zangwijs: *Ohne liebe, ohne wein.*

Beekje dat al kronklend snelt
Langs bemoste boorden,
Wiens geruis, en heldre vloed
Mij zoo vaak bekoorden,
'k Zet mij onder dezen eik
Mat en moedloos neder,
En mijn lijdend harte zoekt
Hier zijn ruste weder.

'k Wil de traanen mijner ziel
Met uw golfjens mengen;
Ach! kon uwe stille vloed
Ze aan haar oorzaak brengen!
IJdle wensch! hij is te ver
Van mij afgescheiden;
Ach! hij kent de traanen niet
Die mijn' oogen schreiden.

Alles wat voorheen mijn hart
Vleiend kon bekooren,
Heeft zijn zoete toverkragt
Nu geheel verloren.
Ach! natuur is dood voor mij;
Bij haar vreugd-tooneelen
Kwijn ik dor, genietloos weg,
'k Kan haar vreugd niet deelen.

In der vooglen juichend lied
Hoor ik niet dan klaagen;
't Zuisend lommer kan niet meer
Aan mijn oog behagen;
Van het eenzaam lagchend veld,
Is de rust gevloten;
't Stervend bloemtjen heeft vergeefsch
Mij zijn geur geboden.

O! hoe rijk was ik voorheen
In verfijnd genoegten!
Welk een nijpende armoê doet
Nu mijn' boezem zwoegen!
Doodsche ledige akligheid
Rust op alle dingen,
Daar verveeling en gemis
Mij alom omringen.

In den top van dezen eik,
Wiens bemoste wortel
Mij een ruwe zitbank is,
Kirt een tedre tortel;
't Gaaiken antwoordt ginds - hun toon
Vat den toon mijns harten;
't Meêgevoel eens tedren vrinds
Lenigt ook mijn smarten.

Hij gevoelt hij klaagt als ik...
't Lot belacht ons klagen,
En wij slijten ver van één
Eindloos lange dagen.
Liefde, ach! laat toch op uw pad
Enkle roosjens bloejen!
Waar niet dan uw' dorens nu
Tot mijn smarte groeijen.

Treurige verandering.

O! wat is mijn ziel veranderd
Door der liefde treurigheid!
Voortijds was ik altijd vrolijk,
Als Natuur mij open lag;
Blijde met een dansend mugjen,
En een wemelenden worm,
Gaf een magre bloem der heide,
Gaf een blaadjen mij vermaak;
In het rijk van plant en dieren
Was de bron van mijn genot;
'k Dronk daar uit met volle teugen
't Reinste vergenoegen in.

In het rijk van plant en dieren
Vloeit voor mij die bron niet meer;
'k Smacht van dorst, en vind geen dropjen
Van dit rein genoeg meer:
Al 't vermogen om te deelen
In der schepselen geluk,
Is in mij als uitgestorven,
'k Voel geen zachte banden meer.
Onopmerkzaam treed ik 't bloemtjen,
Hoe het geure en gloeije, plat;
Vogels, alles zingt rondom mij,
Ik alleen zing niet, en kwijn,
Weggezonden in gedachten,
Pluk ik dikwijls blaadjens kort;
Onbedachtzaam slaat mijn stokjen,
Plantjens van hun wortels af;
'k Zie daarna, met spijt, de brokken
Der vernielde schoonheid aan;
'k Schaam mij even, 'k zucht en zink weer
In mijn diepe stille smart.
Liefde! gij die 't hart vertedert,
Maakt gij 't tevens koel en norsch?
Liefde! - ja zijt ge ongelukkig,
Dan is uwe kwelling wreed.

Bij de fontein in Beekhuizen.

Zijt welkom, klein bevallig dal!
Wat is uw schaduw koel!
De heete zon had mij vermoeid;
Hoe streelt gij mijn gevoel!
Heeft u Natuur of kunst gevormd? -
Uw toegang was zo doodsch!
Een onderaardsche kronkelgang;
Hier zijt ge eenvoudig grootsch.
Hoe statig schiet die springbron op,
Hoe klettrend stort zij neêr!
Haar ruischend nat keert, klaar en stil,
In 't kronklend beekjen weêr.

De takken van een milden boom
Beschaduwden de bron;
't Bespatte loof bedekt ook mij,
Voor 't stralen van de zon.
Ter zijde van den grotmuur, ligt
Een groote koele steen,
Hij is mijn sofa, 't zagte mos
De rug daar ik aan leen.
Een smal en kronklend paadjen leidt
Den kleinen heuvel op;
Twee stoelen van een boomenstam
Staan, op zijn groenen top.
Verschillend groen omringt mij hier;
De geurge meidoorn bloeit;
De nagtegaal zingt bij het nest
Waarin zijn gaaiken broeit:
Wat aantal vogels! hoe gerust
Is alles wat hier leeft!
Die rust streelt elk gevoelend mensch
Zoo dra 't zig hier begeeft:
De zorg die hem aan 't harte knaagt,
't Verdriet dat hem beklemt,
Wijkt hier een poos, en 't zwoegend hart
Wordt tot genot gestemd.

Bij 't lief gekletter deezer bron,
En 't zachte boschgezuus,
Vergeet men 's levens woest gewoel,
En 't menschelijk gedruis;
Men weegt der dingen waarde meer;
Vindt zoo veel iedeleid
Bij onze zorg - bij onze vreugd,
Die van 't genot ons scheidt.
Hoe rustloos slooven, woelen wij
Voor niets! - in uw gebied,
Natuur! daar vinden wij 't genot,
Dat elders ons ontvliedt.
Hoe ligt kon hij gelukkig zijn,
Die, in uw school geleerd,
Geen dwaaze pracht, geen overvloed,
Geen roem of staat begeert!
Kweekt waare godsdienst dit gevoel
In onzen boezem aan,
Dan lacht de dorste streek ons toe;
't Is hemel waar wij gaan.

o Zalig dal! o lieve grot!
In uw' gerusten schoot,
Wensch ik mij de edle zielsrust weêr,
Tot levens reisgenoot.

'k Bezat haar eens; op 't onverwagtst
Ontvlood zij mij; nu zoek
Ik, weenend, overal haar op,
Meest in een stillen hoek;
Ik wil met boeken, inkt, en pen,
Veel zweeven in uw' kring;
Welligt dat ik, door u bezield,
Natuur nog eens bezing -
Natuur? - zoo als Petrarcha deed,
Zijn stof - doch niet zijn' toon;
Dit kan ik niet - zijn liefde-lied
Was treurig - maar ook schoon.
Hoe veel gelijkt deez' grot in 't klein
Vaucluze! naar uw dal,
Waar eens uw dichter kwijnend zat
Bij rots en waterval;
Natuur, zoo schoon in uwen kring,
Verzagte zijne smart,
En gaf in 't eind de ruste weêr,
Aan zijn gepijnigd hart:
Dat, wat gij aan Petrarcha schonkt
Zoek ik In deezen oord.
Help reden! Godsdienst! help Natuur
In haare werking voord.

Cheri.

Als ik zoo somber zwijgend
Met matte treden wandel,
Verzonken in gedachten,
 En den getrouwen hond,
Die aan mijn zijde dribbelt,
Geen enkel woordjen toespreek,
Niet eens hem vriendlijk aanzie,
 Doe of hij niet daar is.

Dan treedt het goedig schepsel
Ook lusteloos en kwijnend,
Al geeuwend met mij mede;

Dan vraagt zijn droevig oog
‘Heeft u Cheri beledigd?’
Dan reik ik hem de hand toe,
En zeg: ‘Neen goedig schepsel!
Gij zijt de beste hond.’

Hoe likt hij dan mijn handen!
Hoe springt hij om mijn knieën!
Hoe kwispelt dan zijn staartjen!

Hoe blij geeft hij zijn poot!
Hoe stonkeren zijn oogen!
Hoe dartel wil hij speelen!
Doch - ik kan nog niet speelen,
Ik zie hem aan - en zwijg.

Dan zinkt hij, als te vooren,
In de eigen diepe stilte:
Ga 'k zitten, hij zit naast mij;
In 't eind tikt mij zijn poot;
Hij vraagt mij met zijne oogen:
‘Ach! zijt gij ongelukkig?
Kan uw Cheri niet troosten?
Is hij u niets meer waard?’

Ik zugt; en volle traanen,
Die drijven in mijn oogen,
Zijn nog mijn eenig antwoord:
Verstond het dier die taal,
Dan zeiden Zij: 'De liefde
Maakt mij zoo stil en treurig,
Zoo zugtend en zoo lijdend;
Mijn zorgen zijn haar werk.

Gij zult Cheri wel blijven;
Maar gansch een ander wezen
Bezielt mijn hart en zinnen;
En als ik daar op peins
Vergeet ik alles om mij;
Ik schep door hersenbeelden,
Mij vaak een reeks van zorgen,
En weinig zagt genot.

De kwellingen der liefde
Zijn meer dan haare vreugde,
Zij drukken 't jagend harte;
Het vuur der oogen kwijnt;
In weêrwil dezer zorgen
In weêrwil van dit lijden,
Verwensch ik toch de liefde,
Voor mijnen jongling niet.

't Is waar die kalme dagen,
Toen 'k zorgeloos kon lachgen,
De min bij naam maar kende,
 En deelde in al de vreugd
Der schepslen, die me omringen;
Toen ik met volle teugen
Alom geluk kon drinken,
 Die dagen zijn voorbij.

Ligt keeren ze eens nog weder,
Wanneer ik, met mijn' jongling,
De kwellingen der liefde
 Vergeet voor haar genot;
Dan zal Natuur weer lagchen,
Ik aller vreugde deelen;
Dan ziet gij mij ook vrolijk,
 En 'k speel weêr met Cheri.'

De maan.

Zangwijs: *Je l'ai planté je l'ai vu naitre.*

O! maan! gij die de schoone schepping
Met zagt en kwijnend licht bestraalt,
En in dit stille heldre beekjen,
Uw hemelsch beeld naar 't leven maalt.

Gij, die in 't loof verscholen hutten
Mij ginds in halve schaduw toont,
Als vreedzaame oorden, waar nog de onschuld
Bij stille vergenoeging woont.

Gij, die alom op berg en dalen,
Nu doodlijke eenzaamheid ontmoet,
Verlatene akkers, stille weiden
Met rustig slapend vee, begroet;

Die 't matte loof van bosch en velden
Met koele daauw verkwikken ziet,
En door uw' glans in ieder dropjen,
Een schitrend diamantjen biedt.

Die, na een dag vol moeite en zorgen,
Een schoonen zagten avond geeft,
En elk gevoelig mensch, met vreugde,
Zijn God doet danken, dat hij leeft.

Die 't kwijnend oog, door lijdens traanen
Verdonkerd, heldrer glanzen doet;
In 't matte hart, vermoeid van klagten,
Een stille blijde hoope voedt.

Ook mij, mij geeft gij zagte kalmte,
Na onrust, woeling en verdriet;
Door u is 't dat mijn oog, zoo smagtend,
Al hoopend naar mijn' vader ziet.

Mijn vader die, met wijze goedheid,
Mijn wislend lot op aarde schikt,
En, schoon mij dikwijls distels steeken,
Door menig bloemtjen mij verkwikt.

Die, als Hij mij mijn liefste wenschen
Ontzegt, toch mijn geluk bereidt,
En door de traanen van dit leven,
Mij rijp maakt voor de zaligheid.

Ach! laat dit troostgevoel ook vloejen
In mijner vrienden lijdend hart!
O! schoone maan! waar ge ook moogt glanzen
Verzagt alom de wreede smart!

Verkwik den jongling mijner liefde,
Die thans u ziet, en zucht om mij!
Breng hem mijn tedere avondgroete,
Maar zeg niet wat ik om hem lij'.

De liefde.

Waarom moet een meisje bloozen
Als zij 't woordjen liefde hoort?
Waarom moet zij kunstig veinzen
Als de liefde haar bekoort?

Is de liefde dan onëdel?
Is ze een grove, laage drift,
Die den grooten mensch vernedert?
Voor de wijsheid tegengift?

Waarlijk hij, die dit kan waanen,
Kende nooit haar reine kracht;
't Is den Wellust die hij offers
In haar heilgen naame bragt.

Zuivre, waare, trouwe liefde,
Is een rijke gaaf van God;
Die den mensch verheft, veradelt,
Meer geschikt maakt voor zijn lot.

Zij ontwikkelt edle krachten,
Die nog sluimerden in 't hart;
Maakt hem minder eigenzoekend,
Minder in zijn drift verward.

't Iedel, kort genot der zinnen
Is haar oorsprong, noch haar doel;
't Zijn de zielen die beminnen;
Stoflijk spreekt dit zielsgevoel.

Ruim zoo ver van dieren grofheid,
Als van Englen geestlijkheid,
Werkt het dier en de Engel zamen
Tot haar stille zaligheid.

Gloeit zij schuldloos in den boezem,
Spreekt zij in een smagtend oog,
Heft zij, bij bezielde kusschen,
't Stil genietend hart omhoog;

Hemelgeesten zien dan vrolijk
Zulk een lievend menschen-paar,
's Levens zorgen, 's levens vreugde,
Teder deelen met elkaër;

Zien het al de bloemen plukken
Die 'er geuren voor zijn voet;
En voldaan met zijn bestemming
Worden wat het worden moet.

Waarom zou dan 't meisje bloezen,
Als zij rein onschuldig mint,
En haar hart, haar lot, haar aanzijn,
Aan een' edlen man verbindt?

Bond meer waare liefde op aarde
't Lot der menschen - niet haar schijn,
Hoe veel roozen zouden geuren
Daar nu niet dan dorens zijn!

Het landlijk hutjen.

Hoe tovend lief ligt ginds dat hutjen
In 't lommer van het zwaare bosch!
De klimop groeit langs zijne wanden,
Een helder beekjen vloeit 'er naast!

Hoe fraai bedekt de mos bij plekken
Zijn bruine rieten dak! de rook
Stijgt kronklend uit den kleinen schoorsteen,
En steekt bij 't vrolijk boschgroen af.

Zie welke schoone korenakkers,
En weiden vol met grazend vee,
Rondsom die kleine woning liggen,
Waarin misschien 't geluk wel woont!

Hoe tierig bloejen appels, peeren-
En pruimen-boomen op zijn erf!
Hoe schrobt en pikt dat troepjen hoenders!
Die klokken met haar kuikens ook!

Een choor verliefde nachtegaalen
Schuilt hier rondom in 't laage hout;
De leeuwrik stijgt, zoo vrolijk orglend,
Al op en neder door de lucht.

Gij harten voor Natuur gevoelig,
Maar door der grootheid dwang geboeid!
Zegt! ruildet gij uw dorren luister
Niet gretig voor die kleine hut?

't Is jammer dat de dartle weelde
Die onschuldvolle eenvoudigheid,
Bij zoo veel zaaden van genoegens,
In 't edel menschenhart verstikt!

Zij leerde ons zoo veel milde bronnen
Van waar, en kalm, en rein genot,
Onzalig vlieden voor een schijngoed,
Dat ons genietend lijden doet,

O! lieve Aartsvaderlijke zeden,
Beheerschet gij de wereld nog!
Hoe veele stille zaligheden,
Genoot 't verarmde menschdom nog.

o! Mijn geliesde! welk een schuilplaats
Zou ons dan zulk een hutjen zijn!
Zou liefde dan wel angstig zuchten
Om de ongunst van het norsch geluk?

o! Neen! wij wonnen met den arbeid
Van nijvre handen daaglijks brood;
En onze ligt voldaaene harten
Genooten wat het lot ons gaf.

Al 't rijk genoeg, al de schoonheid
Die ons Natuur zoo mild verthoont,
Wierd ons verdubbeld door de liefde;
Zij voedden staêg haar heldre vlam.

o! Mijn Amintas! zulk een hutjen,
En uw beminlijk hart daar bij,
Is mij veel meer dan alle rijkdom,
Die ooit fortuin of grootheid biedt.

In de wildbaan van rozendaal.

Hoe genoeglijk is deez' rustplaats
In dit oud castanjabosch,
Op het hellen van een heuvel,
Overgroeid met vale mosch!
Milde troepjens dartle Rheetjens
Snellen vlugtig door 't geboomt;
Andren rusten ginds in 't grasveld,
Met een frissche beek omzoomd.

Schoone, trotsch gepluimde paauwen,
Wandlen vreedzaam aan mijn zij;
Toklend pikt de breede klokken,
Met haar kiekens nevens mij;
Eenden-moeders met haar jongen
Zwemmen ginds den vijver door;
Boven mij, in 't zwaare lommer,
Springt en juicht een vooglenchoor.

Ginder staat een milde flierstruik;
Met zijn bloemen-geur belaën,
Blaast mij 't zachte windjen koeling,
't Lispelt door de jonge blaën:
Bijjtjens snorren om mij heenen,
Torren hupplen op den grond,
Miertjens, rupsjens loopen weemlen
Elk zijn kleinen werkring rond.

Wat al dieren-zaligheden,
Hoe veel reedlijk menschen-heil,
Heeft dit lief, weldadig plekjen
Voor 't gevoelig harte veil!
O! hoe veel zou ik genieten
Ware ook mijn Amintas hier!
Nu, helaas! sterft al mijn vreugde
In den wensch: 'Ach waar' hij hier!'

De Verwachting.

Zoo ver van mijn alles,
Gantsch teder verlangen
Naar woorden der liefde,
 Verheugt mij dit uur.
Ik zit aan mijn venster,
En tuur op den landweg,
Mijne oogen zoo moede
Dat alles mij schemert.
Nu zie ik een' briefpost
In ieder verschijnsel;
Mijn hart klopt reeds sneller,
Het ijlt hem al tegen,
 En - ach het is mis.

Ik tel de minuten:
Wat sleepen zij langzaam,
En kwijnend daar heenen!
Seconden zijn dagen,
Voor 't smachtend verlangen
Der hopende liefde; -
De tijd is toch wreed!

Mijn vrolijke dagen
Die 'k wenschte tot jaaren,
Ontneemt hij meêdoogloos,
Zo snel als een arend,
Aan 't hart dat geniet;
En dan, als zijn wieken
Mij vreugd konden brengen,
Dan kruipt hij zoo langzaam,
Zoo log als een slak.

Ik dwaaze! wat klaag ik?
De tijd is onschuldig,
Altoos zig gelijkend,
Vervliegt hij ook nu;
't Bedwelmend verlangen
Der liefde, maakt uren
Tot kwijnende dagen -
De liefde is dus wreed.

De bosch-duif.

Lief duifjen! in uw' ted'ren toon,
Hoor ik een liefdeklagt;
Gij zucht uw koe koe roe roe roe,
Zoo innig smachtend uit;
Het galmt door 't hol en statig bosch;
Een Echo baauwt het na;
Ik luister; en ook in mijn hart
Roept nog een Echo na.
Werd u uw gaaiken ongetrouw?
Of nam een roofdier 't weg?
Zit ge op 't verlaaten nest alleen?
Is uw geluk nu weg?
Zij geeft geen antwoord, hoe gij roept;
Uw klagt verscheurt mijn hart;
Veelmeer misschien dan iemant ooit,
Deel 'k in uw treurigheid.

Ook ik, gescheiden van mijn' vriend,
Den eengen in 't heelal,
Die mijn geheele hart bezit,
Ben hier zoo gantsch alleen:
Onzeker of het lot ons ooit
Elkander geeven zal,
Ga ik mistroostig door dit bosch;
Zijn groen lacht mij niet aan.
Der vooglen wildzang zij zoo blij
Als ooit, ik word niet blij;
Alleen uw koe koe roe roe roe,
O! das gevalt mijn hart!

Aan mijnen geliefden.

Wanneer na zo veel dorre maanden,
Ach! voor mijn smachtend hart zo lang!
Ik u eens eindlijk weêr zal krijgen,
Mijn vriend! en spraakloos aan u hang:

Wanneer 'k na zo veel droeve traanen,
In peinzende eenzaamheid geschreid,
In uwen arm eens stil zal weenen
Van louter liefde en zaligheid:

Als, rustend aan uw hart mijn harte
Den zelfden slag der liefde slaat,
Terwijl ons oog door tedre blikken,
't Eenstemmig rein gevoel verraadt;

Dan danken wij den God der liefde,
Die voor de liefde ons harte schiep,
En ons, van ver verwijderde oorden,
Toevallig tot elkander riep:

Hoe vurig smeeken wij dan beiden:
‘Ach scheid ons op deeze Aard niet weêr!
Vereen ons lot, als onze harten,
Dan hebben wij geen wenschen meer!’

En hoort de Algoedheid eens die bede;
Slecht zij den berg die nu ons scheidt,
Hoe dierbaar zijn wij dan elkander,
Na zo veel vrees en treurigheid!

Wij zullen beide dan vergoeden
Den weêrzijs doorgestanen druk;
Door wijze en tedre liefdezorgen
Steeds werken aan elkaêrs geluk.

Wij draagen 's levens zwaare lasten
Dan zaam, door onderlinge trouw,
En 't zij wij vreugde of moeiten oogsten,
De liefde hoedt voor naberouw.

Wij weenen en wij lagchen zamen,
Dit geeft ons troost in 't felst verdriet,
De vreugde wordt ons dubbeld vreugde,
Wanneer de min haar leven biedt.

Hoe zacht, hoe edel is 't genoeg,
Van waare, tedre, reine min!
Bezielt haar godsdienst, dan ziet de aarde
Van haar geluk maar slechts 't begin:

Dan helpt zij twee vereende harten,
Wier ijdel zij geheel voldoet,
In 't rijpen voor een beter wereld,
En voor 't genot van hooger goed.

O, zulk een liefde wenschte ik dikwijls,
Van God. Die wensch was zeker groot;
Doch zulk een liefde hoopte ik van u
Toen gij u teder hart mij boodt.

Ook zulk een liefde zal ik plechtig
Aan u belooven, edle man!
Als ge aan de hand me een trouw zult zweeren,
Die aardsche kracht niet breeken kan.

Des Avonds.

't Is avond; graauwe schemring zinkt
Op ledige akkers neêr;
De landman keert, met ploeg of spaê,
Naar zijne wooning heen.

De rijzervlam leeft heldrer op
Aan elken haard; zij kookt
De sobere avondkost; zie ginds
Die kleine hut verlicht!

De vogels zwijgen nu in 't bosch;
Het ademt alles rust;
Ach! waar' mijn peinzend hart nu ook
Gestemd tot zachte rust!

Ik zie zoo gaarne d'avondstond
Die 't beeld des doods vertoont,
Die na een zwaaren levenstaak
Ook zachte slaap belooft.

Natuur verschaft mij geen tooneel,
Welks schoon mij meerder treft,
Dan een gezonken zon, die 't zwerk
Met goud en purper maalt.

'k Verlies mij zelf dan in dien gloed;
'k Gevoel oneindigheid;
Ik zie de grenzen van verdriet,
En reeds van verre vreugd.

De flonkerglans der avondstar
Is mij een licht van hoop,
Dat naar een betere wereld wijst,
Waar 't harte niet meer schreit.

Mijn vriend! dit zelfde schoon gezicht
Hebt ge ook in uwen streek,
Wij deelen zaam, hoe ver van één,
Wij deelen dit genot.

Misschien staart gij nu ook, als ik,
De schoone westkim aan;
En wandlend peinst gij ook op mij,
Terwijl uw harte weent!

Welligt denkt gij.... maar welk geluid!
Een lieve waldhoorn blaast,
Voor 't gindsche landkasteel, langs 't veld -
Dit streelt mijn treurig hart!

Hoe zacht, weemoedig, klinkt die toon
Ze is mij herinnering....
Mijn ziel smelt wèg in smart en hoop;
Een traan valt op mijn hand.

Gelijk een bron den wandlaar laaft
Is mij die teedre toon;
Verkwikking voor mijn matte ziel;
Zij ademt in dien toon.

Besluit.

O Hoe gerust slaat nu mij 't harte,
Nu 't eens een vaste keuze deed,
Na al de lange, onzekre maanden,
Die ik in zorg en kwelling sleet!
Een grimmig heir van zwarigheden
Verdween allengs uit mijn gezicht;
De dikke nevels vlogen heenen;
De zon brak door, de lucht werd licht.
'k Hoor thans van godsdienst, rede, en liefde,
Hoe scherp ik hoor', maar ééne stem:
'Geef hem uw hand; zij, als uw harte,
Behoort' - dit zeggen ze allen - 'Hem.'

De wereld prijze, of laak die keuze,
Daar zij of u, of mij, niet kent.
Wat zegt dit? dwaas is hij die de ooren
Naar haar, niet naar de reden, wendt.
Wel aan dan, dierbaare O...! wij wagen 't
Vol moeds, op Gods voorzienigheid;
Zij bragt ons onverwachts te zamen;
Wij gaan den weg dien zij ons leidt;
Een weg waar op een heir van zorgen
Ons zal ontmoeten, maar ook vreugd,
Ook kalm genot, ook waar genoegten,
Gekweekt door godsdienst, liefde en deugd.
Wij bieden ja, elkaër geen schatten
Maar harten aan, die eens van zin,
Ook duurzaam zullen blijven kloppen
Door 't zelfde vuur der reïne min.
Hoe veel kan zulk een liefde missen!
Behoeft zij ook Fortuna's gunst?
Met weinig, bij voldaane nooddrift
Vernoegd te zijn, is haar geen kunst:
Zij geeft een huislijk stil genoegten,
En in elkaër een dierbren schat,
Die, welk genot men ook moet' derven,
Een gantsch heelal van troost bevat.

Men deelt ook zorg en lijden zamen,
En droogt elkanders traanen af;
Men troost elkaër door 't vrolijk uitzicht
Dat waare godsdienst altijd gaf.
Elk, die den aart en 't lot der menschen,
't Beloop der dingen gade sloeg,
Die wèet dat hier de beste liefde
Nooit roozen zonder dorens droeg;
Die wacht geen hemel op deeze aarde,
Maar vreugde met verdriet gemengd;
En zoekt slechts naar die kalme ruste
Die in ons hart den hemel brengt.
Natuur stemde onzer beider neiging
Voor deeze stille zaligheid:
Kan ooit de min gelukkig maaken
Dan heeft zij ons geluk bereid.
Laat ons haar reine vlam dan voeden
Door alles wat die leven geeft,
En 's hemels goedheid vrolijk danken
Die ons elkaër geschonken heeft.

Bij mijn portrait.

Als ge uw' Elize's harte
Zoo door en door niet kendet,
Niet wist dat norsche fierheid
Het nimmer kan bezielen,
Dan zond ik, mijn geliefde!
U dit portraitjen niet.

Natuur gaf mij geen schoonheid,
Niets tovrens, niets bevalligs,
Maar toch ook niets afzichtlijks,
Ook niets 't geen 't hart terug stoot,
En zegt: 'Ik ben bijzonder,
En, wars van alle vreugde,
Zie ik op andren neêr.'

Het dwalende graveerstift
Gaf mij tog deeze trekken,
En deed de wereld dwaalen
Ten minste in mijn gelaat;
Maar 't zegt niet veel; zij kent mij;
In denkwijls en gevoelens,
Toch beter door mijn pen.

't Was ook maar loutre zotheid
Haar, naar autheurs gewoonte,
Op een copij te onthaalen,
Der diep eenvoud'ge hutte
Waar in mijn ziel vertoeft:
Doch 't is nu zoo; en 't streelt mij,
Zoo dikwijls kenners zeggen:
't Copij is ongetrouw.'

't Moet mijn portrait toch weezen,
't Geheel heeft iet gelijkends,
Voor 't minst bij d'ersten aanblik;
De trekken, die ontbreeken,
Die u de teerste liefde
Zoo diep in 't harte drukte,
Zult gij dit beeld wel leenen:
't Verzachte u dan mijn afzijn,
Tot gij 't origineele
Geheel het uwe noemt.

Werking der liefde.

'k Ging, eenzaam, op het pad des levens,
Met stille vreugde, zachtjens voort;
'k Vond hier en ginds getrouwe harten,
Die vriendlijk deelden in mijn lot.

'k Vond nu en dan een edel wezen
Met wien ik blijde een stuksken wegs,
Gezellig, vreedzaam heen kon wandlen;
Maar dit voldeed mijn wenschen niet.

'Er bleef een iedel in mijn vreugde,
Mijn teder harte zocht een hart
Dat eensgestemd met mij gevoelde,
Voor mij alleen, en altijd sloeg.

'k Zworf dikwijls eenzaam door de bosschen,
 Met Klopstok's Oden in de hand;
 Zijn tedere Elegie, zoo roerend,
 Zoo schoon verheven, was mijn lied:

Het was als de adem van mijn' boezem,
 Maar 'k dacht 'er bij: 'Een ijdlle schim
 'Zweeft voor mijn' geest. De waare liefde
 'Verschijnt zoo zeldzaam op deeze Aard.

'Ik zal den man gewis niet vinden,
 'Waaraan mijn hart zig gaarne geeft;
 'Vervul dan gij, Natuur en boeken,
 'De stille wenschen van dit hart.

'k Dacht zoo, tot ik, mijn vriend! u kende;
 De lieve zachtheid uwer ziel,
 d'Eenvouwigheid en de edele onschuld,
 Den aart van uwe liefde zag.

Toen zei mijn hart; 'Dit is de jongling
 Die uwe liefde waardig is;
 Die al uw tederheid gevoelen,
 Die voor u teder weezen zal.

Aan zijne hand op 't pad des levens,
In stil genoegen, voord te gaan;
Mijn vreugde en leed met hem te deelen,
Zal uw geluk op Aarde zijn.'

Die stem sprak onweêrstaanbaar krachtig,
Verdoofde alle' andrer stemmen toon;
Alleen de reden en de godsdienst
Weerstreefden haaren invloed niet.

In weêrwil aller zwaarigheden,
Beminden onze harten zig;
Geen noodlot kan de liefde dooven
Al scheidde 't ons ook levens lang.

Zij, zoo onsterflijk als ons wezen,
Vergaat toch met dit leven niet;
Mijn jongst gevoel zal liefde tot u,
En hoop op haar genieting zijn.

Aan de Noordzee.

Wat is dees oord toch woest en doodsch!
'k Zie niet dan dorre duinen;
De zeeraaf zweeft 'er ginds en weêr
En giert op kaale kruinen,

De naakte duinhalm, 't laage mosch
Is al het groeijend leven,
Dat mij van werkende Natuur,
Een denkbeeld hier kan geeven,

De zee rolt ginds langs 't barre strand
Met donderende baaren;
De wind doet loejend wolken zands
Voor scheemrende oogen waaren;

Doch laat Natuur, zoo woest, zoo norsch,
Geen zachtheid hier vertoonen;
Geen enkel boschjen groejen doen,
Noch zangertjens daar woonen.

Tog is dit doodsch verblijf mij lief,
Meer lies dan andre streeken;
In deezen omtrek woont mijn vriend,
Dien 'k daaglijks hier kan spreken.

Wen 'k gindze steile duin beklim,
Zie 'k van zijn dorp den toren;
Die logge breede klomp heeft thans
Iet dat mij kan bekooren.

'k Speur daar zijn woonplaats tuurende op;
De landstreek lacht mij tegen;
Door hem heeft alles wat ik zie
Een nieuwen glans verkregen.

Mijn vorschend oog vliegt langs de paên
Of 't hem ook aan ziet treden:
Hoe hoorbaar bonst mijn vrolijk hart,
Bij 't naadren zijner schreden!

En ga ik dan aan zijnen arm
Langs 't woeste strand der duinen,
Dan wordt de zeeraaf nachtegaal,
Het moschje een bloem der tuinen.

Door hem word ieder wereldoord
Mij een woestijn, of eden;
'k Verliet voor hem een roozenpad
Om distels doortetreden.

Die wonderlijke toverkracht
Der liefde op alle dingen.
Doet mij op Noordwijks barren grond,
Met stil genoeg zingen.

De sneeuw.

Gij prachtig luchtverschijnsel!
Dat door uw statig vallen,
Uw groote milde vlokken,
Dat door uw donzig liggen,
Zoo dikwijls mij bekoorde,
Op 't ruime landverblijf!

't Zij 'k onder groenen lommer
Van zwaargetakte dennen,
De majesteit des Scheppers
In uwen doodschen luister
Aanbad, met stillen eerbied;
Het zij de diamanten,

Die ge op de velden strooidet
Mijne oogden dedden scheemren,
Ik vond u altijd grootsch.

Ook nu, nu valt gij prachtig,
Met glanzenloozen luister,
Zoo statig grootsch als immer,
Bij 't ruwe en doodsche zeestrand'
Ik zie dit aan, ik huiver,
En gij gevalt mij niet.

Natuur is thans ontzettend,
Ik zie, met angstig zuchten,
Den graauwen, zwarten hemel,
Eenkleurig met de golven;
De donkre golven bruischen;
De zwaare vlokken zakken,
En dwarlen door elkander;
De wind bromt uit het noorden,
Huilt om de koude wooning,
Jaagt sneeuw door al de reeten,
En maakt de vensterglazen
Voor 't lieve licht onvatbaar,
Door een gordijn van sneeuw.

'k Steek even 't hoofd naar buiten,
En zie den gantschen dorpweg

Bezaaid met woeste heuvels,
Waardoor de harde zeeman
Met moeite een pad zou baanen:
Hij zit aan zijne haardsteê
Bij 't helder vlamvend turfvuur;
Zijn huis is dicht gesloten;
Ik zie geen levend schepsel,
En 't anders volkrijk dorpjen
Schijnt thans een woestenij.

De vaale scheemring graauwt reeds,
En geeft noch meer beklemming
Aan dit zoo doodsch tooneel.

Hoe lang, hoe stil, hoe angstig
Zal mij de sombere avond,
Aan 't woest en eenzaam zeestrand,
Ver van Amintas vallen!
Hoe aklig is dit denkbeeld:
Mijn afgelegen woonoord
Is hem zelfs ontoegankelijk,
Die in de wijde wereld
Mij 't allerdierbaarst is:
Niets kan ik van hem hooren,
Hij kan van mij niets hooren,
Hij zal den langen avond
In lastige onrust slijten,

Op zijne Elize peinzen,
En zuchten zoo als ik.

Zoo eens de trek der liefde
Hem, stout en onvoorzichtig,
Door 't grimmig onweêr heen dreef,
Zoo hij door 't aklig duister
Eens in de woeste duinen,
Het pad..... doch welk een vreeze!
Zij jaagt mij 't angstig harte!
Och liefde! maak hem wijzer!
Laat hij zig selv' bewaaren
Voor zijne hartvriendin!

Of waagt hij 't, woeste vlokken!
Ei valt dan niet zoo dwarlend!
Brult niet zoo stormend, winden!
Scheur dan betrokken hemel!
Laat tusschen zwarte wolken
Nog enkle flonkerstarren
Den lieven pelgrim leiden!
Maar liever blijf ik eenzaam
Als hij dan veilig is.

In de hermitage op Beekhuizen.

Hoe zoet is mij de rust, in dit bevallig hutjen!
Zoo kunstloos zaamgesteld
Uit bouwstof, die Natuur hier op zijn' grond vergaarde,
En daarom juist zoo schoon;
Het zachte mosch bekleedt zijn wanden en verwulfsel:
Een wijze dichtersspreuk
Verciert hier elken muur, en maakt den indruk dieper
Die 't aartig kluisjen geeft:
't Staat eenzaam, van 't gewoel der wereld afgezonderd;
Geen mensch woont hier omstreeks;
Men ziet 'er niets dan 't groen van onderscheiden boomen,
En 't zweevend woudgediert;

Men hoort 'er geen gerucht, dan lieve boschgeluiden;
Gemengde vooglenzang,
't Gesuis van 't schomlend loof, 't geruis van 't vallend water,
't Is alles melodij:
Die stilte doet de rust in 't woelziek hart herleeven,
Geeft ons ons zelve weër;
De geest verheft zig dan; geen andre toverstemmen
Verzwakken zijne kracht.
De wijsgeer kan zig hier verdiepen in gepeinzen;
De dichter, bij zijn lier,
Door niets gestoord, in zijn geschapen hemel droomen,
En juichen van geluk:
Alleen 't verliefde hart kan hier geen vreugde vinden,
't Ziet niet dan ledigheid,
Zoo gapend diep, zoo doods, dat gij, o lieve stilte!
Een rust des grafs gelijk;
Natuur had mij voorheen gestemd voor deeze ruste;
Reeds in mijn vroegste jeugd
Was eenzaamheid de bron van mijne beste vreugde,
En nu verveelt zij mij:
Gij wreede liefde stoort hier al mijn zacht genoegen,
Gij kwelt mij met het beeld
Van hem die mij bezielt; en in dit rustig hutjen
Vind ik de ruste niet.

Bij een gevallen laan.

Zie hoe de mensch met ruwe handen
Een kunstwerk, dat Natuur zoo schoon
Zoo pragtig vormde, kan vernielen!
Is dit voor haare gunst de loon?

Wie weet wat jaaren zij reeds bouwde
Aan deeze donkere eikenlaan;
Nu velt de bijl die trotsche boomen,
Ik zie hun vakken ledig staan!

Een groot verlies voor twee paar zinnen,
En meer noch voor mijn droevig hart;
Ach! deeze laan was mijn vertrouwde;
Zij kent mijn stille liefdesmart.

Hoe vaak zag hij mij peinzend dwaalen,
Hoe meenge zucht heeft hij gehoord!
Hoe veele traanen zag hij vloeien,
Hoe menig klagtje is hier gesmoord!

Als in de schemering des avonds,
Geen landman op zijn akker bleef,
Als zij de schapen in hun' koojen,
De vogels in hun nestjens dreef;

Als eenzaamheid en diepe stilte
Hier zweefden onder 't zuischend loof,
O! hoe geviel mij dan die stilte
Hoe luisterde ik na 't zuischend loof!

'k Zag dan de lampjens vrolijk flonkren,
In al de hutten hier verspreid;
Dan wandelde ik al heen en weder
In uwe vaale donkerheid.

Ik hoorde gindschen watermolen
Den zelfden toon al dommlend slaan;
En dacht hoe alles zoo eenzelvig
Hier met het leven voord blijft gaan.

'k Was soms op al de zwarigheden
Mijn's lots, zoo afgepeinsd, en mat,
Dat mijn gevoel en denkvermogen
Zijn veerkracht als verloren had.

Dan vond ik - 'k weet niet hoe - verzachting,
In 't kwellend lijden van mijn ziel,
Terwijl een hartverruimend traantjen
Mij op den bangen boezem viel.

'k Bleef dan.... Maar waar toe dit herdenken?
Ook dit is met die laan voorbij;
'k Zal nooit weêr in haar' lommer zuchten;
Hier is geen kalmte meer voor mij.

't Vergaat toch alles op de wereld;
De kleine vreugden sterven weg;
Wij zelf verdwijnen ook allengskens,
En - eens is ook het lijden weg.

Herinnering.

O! welk een schoone lentenacht!
De maan verlicht zoo zacht het trillend loof der boomen;
Waar boschjens groenen klinkt het lied der nachtegaal;
De koelte doet uit kruid en bloemen wierook stroomen.

Hoe veel verschilt dees middernacht
Van al die nachten die we in Noordwijks duinen zagen!
Mijn Overdorp! toen wij, met Pelgrims moed bezielde,
De kracht gevoelden zelfs der guurste wintervlaagen!

Hoe dikwijls bragt gij op dit uur
Mij van uw gastvrij dorp, uit uwer vrienden wooning,
Door't zwaare duinzand heên, naar't eenzaam Zeedorp t'huis,
Natuur onthaalde ons dan op wisling van vertooning.

De kou viel soms ons vreeslijk wrang;
Wij hadden zamen, aan den gullen disch gezeten,
Bij 't gloeien van den haard, den oord, het guure weêr,
En 't nachtelijk pelgrims reisje, al keuvlende vergeeten.

Doch ras verwarmde ons liefde en spoed;
Ik stapte aan uwen arm, vol moeds, en lustig heenen,
Met u gerust, het weêr mogt goed of stormig zijn,
Al wierd ons pad door maan of starrelicht bescheenen.

Wij zworven door het woeste duin,
't Lantaarentje in de hand, geleid door zijn geflonker;
Soms blies de wind het lang gezweept lichtjen uit,
En eensklaps stonden wij in het verwarrend donker.

Een kleine vrees beklemd ons dan,
Hoe wij het rechte spoor half tastend zouden vinden;
Doch liefde gaf ons moed, en licht en vrolijkheid,
En bragt ons veilig aan de wooning mijner vrienden.

Soms viel de regen klettrend neêr,
Het pad was een moeras: de woeste zeewind blaasde
Door 't kronklend duinpad guur en woedend op ons aan,
Terwijl de zee van ver geweldig dondrend raasde.

Soms deed de kou op 't schoon azuur,
Het flonkrend starrenheir met dubblen luister gloejen;
Soms scheen de maan zoo zagt, op 't grootsche duintooneel,
En deed ook in ons hart een tedre kalmte groejen.

De weg was meestal doods en stil;
't Was zeldzaam zelfs dat mensch of duin-raaf ons ontmoette;
De lampen waren meest bij al de visschers uit,
De klok sloeg dikwijls *één*, bij onze laatste groete.

Dan keerdet gij alleen te rug;
Na een herhaald 'Genacht!' bleef ik nog op u staaren;
Al konde ik niets meer zien: ik bad dat 's Hemels zorg
Den lieven zwerver mogt behoeden voor gevaaren.

Wij zagen hier Natuur al meest,
In statige ernst, maar soms een lachjen op haar wezen;
Doch mijnent wege mogt zij blijde of droevig zien,
Ik was voldaan met u en kende zorg noch vreezen.

Geen winternacht was me ooit zoo naar,
Of uw gezelschap gaf voor mij hem meerder leven,
Dan al de lentevreugd aan deezen schoonen nacht,
Mij verre van u, in mijne eenzaamheid kan geeven.

De nachtegaal.

O philomeele! uw' lieve toonen
Zoo wonder kwijnend zacht,
Zoo smeltend, vrolijk, en zoo teder,
Doordringen mij het hart.

Het is geen vreugde, 't is geen droefheid;
't Is een gemengd gevoel,
Dat ge in mijn ziel doet binnen sluipen;
't Is zachte tederheid.

De traanen drijven in mijne oogen;
Een zucht ontglipt mijn borst;
Hoe zeer mij uwe toonen streelen,
'k Wou meer gelukkig zijn.

't Is liefde, die uw tovertoon
Zoo wonder teder maakt;
't Is liefde die bij deze toonen
Te sterker in mij spreekt.

Gelukkig zijt gij bij het gaaiken,
't Beantwoordt uwe min;
Gij huppelt zamen op de takjens,
En weet van geen gemis,

Maar ik, helaas! ben ver gescheiden
Van hem dien ik bemin;
En weet nog niet of wij elkander
Wel spoedig wederzien!

O! zat' ik met hem in dit boschjen,
Hier op dit zachte mosch!
Beluisterde ik met hem uw zangen,
'k Zou ook gelukkig zijn!

Aan mijnen overdorp.

Ik weet hoe smachtend gij verlangt
Om hier eens met mij rond te dwaalen;
En bij uw teedre hartvriendin,
Weer adem van uw werk te haalen:

'k Weet dat u 't boschrijk Gelderland
Veel eer dan ik, het hart kon binden,
En gij toch ook in 't aakligst oord
Bij mij uw aardsch geluk zoudt vinden.

'k Weet dat alleen uw pligt en werk,
Zoo lang U aan uw dorp kan boejen;
'k Wil daarom door geen lokkend lied
Uw lastige onrust meer doen groejen.

'k Zou anders, met een volle ziel,
Het rijke schoon der streek u maalen,
Waar 'k dag aan dag, met u in 't hart,
Bij wisling van tooneel loop dwaalen

'k Zou u op *Beekhuize* en *Biljoen*,
Bij toverende plekjens brengen;
Waar gij zoo schoon, de kunst en smaak,
Zich met Natuur zoudt zien vermengen.

'k Zou op den *Kei-* en *Ossenberg*,
Het heerlijkst ver- gezicht u weizen;
Uw oog zou daar, met éénen blik,
Door 'k weet niet hoe veel mijlen reizen.

'k Zou rusten op een vruchtbre streek,
Vol weiden, vee, en golvend koren,
Doorkronkeld van den schoonen Rhijn,
Op dorpijens met hun kleinen toren.

Een hangend bosch zou hier en ginds,
Door zwaar en mollig groen u streelen;
Met hutjens in zijn schaduw, zou
Uw wenschende verbeelding spelen.

Of 'k bragt u op den vlakken grond,
In stille, schoon beplante dalen;
'k Zou uw genot in kleiner kring,
Maar bij geen armer bron bepalen;

Gij vond de stille kalmte daar,
Zoudt leed en zorgen ras vergeeten;
En, bij 't geruis van bron en beek,
Alleen van vergenoeging weeten.

Hier hield gewis een statig bosch,
U in zijn schoonen nacht verscholen;
Ginds bleeft ge in 't jong veelkleurig groen
Op lieve kronkelpaadjens doolen.

Hier zou een kleine mosse hut,
En ginds een bank van frissche zooden,
U, bij der nachtegaalen lied,
Tot zacht genot en ruste nooden.

'k Zou in 't vermaarde *Rozendaal*
Met u door donkre wouden dwaalen;
Of, waart ge op rijke kunst verliefd,
Op prachtig grotwerk u onthaalen.

Gij zoudt hier trotschen val bij val,
Ook springende fonteinen vinden,
Bij al het schoon, waar overvloed
Een zoon der weelde door kan binden;

Gij zoudt door mijn tafreel gelokt,
In 't schoone *Noordwijk* kwijnend zuchten,
En rasch, op vleuglen van de min,
Naar mijn zoo lief *Retraite* vluchten:

Nu goed; de tijd snelt zachtjes aan;
Het kan, het zal niet lang meer duuren,
Of gij hebt mij, ik heb u weêr,
Mijn dierbaare! ach! ik tel haast de uren.

De lente.

Daar is nu de lente:
De vrolijke lente,
Die heuveln en dalen,
Die akkers en weiden,
Die boschjens en wouden
Met groen overkleedt.

Nu juichen de boschen,
Nu leven de weiden;
Wat aantal geluiden
Doorgalmen het luchtruim;
En roemen als goedheid
Den Schepper der Lente,
Die de aarde verheugt,

Nu loejen de koejen;
Nu brieschen de paarden;
Nu blaaten de lammren,
En geitjens en schaapen;
Nu snorren de insectjens;
Nu zingen de vogels;
't Geroep van den koekkoek,
't Gesluit van den merel,
Het kirren der duifjens,
Het orglen der leeuwrik,
Vermengt zig harmoniesch;
De nachtegaal tovert
Door roerende liedren:
De boschjens weêrgalmen,
Van liefde en geluk!

Deze invloed der Lente
Bezielt heel de schepping
Met wonderlijk leven;
Het doode verrijst weêr;
Het koude verwarmt zij;
Haar vuur stroomt door de aarde,
Met groeikracht en wording;

En duizende planten,
Met duizende bloemen,
Zoo prachtig, zijn daar!

Hoe geuren die planten!
Hoe gloejen die bloemen!
Hoe trillen de bladen!
Hoe suischt al de lommer,
Als sephir zoo zachtjes
Loopt spelen door 't groen!

Nu springen de bronnen;
Nu ruischen de vallen;
Nu weemen de beekjens;
Nu zwellen de vijvers;
Nu stroomen rivieren
In prachtiger schoonheid,
Door 't vruchtbaare land.

Het vuur van de lente
Doorstroomt alle wezens,
Met leven en liefde,

En schepping en wording
Verrijst door die kracht.

De dieren der aarde,
De vooglen der wouden,
De visschen der stroomen,
De insecten der poelen,
Gevoelen die werking;
En alles vermeert.

Dit vuur van de lente
Sluipst gloejend in de adren
Des moedigen jonglings;
Onrustig en kwijnend
Verveelend en smagtend
Verlangt hij geluk.

Het vuur van de lente
Doorstroomt ook den boezem
Van 't jeugdige meisjes,
Vertedert haar harte;
Hoe zuchtend, hoe peinzend,

Hoe zacht melancholiesch
Gevoelt zij de vreugde
Der juichende schepping;
En juicht toch niet meê.

Ik, vrolijke lente!
Heb nooit uwen invloed,
Zoo zacht, en zoo streelend,
Zoo teder, zoo roerend,
Als nu aan de zijde
Mijns jonglings, gevoeld.

Ook hij, die uw' invloed
Zoo dikwijls, al zuchtend
En eenzaam, gevoelde,
Was nimmer zoo rustig,
Zoo vrolijk genietend,
Als nu zijn Elize
Met hem uw vermogen,
Met hem uwe schoonheid
Ook zalig gevoelt.

De leeuwrik.

De Leeuwrik, die altijd zoo even vrolijk zingt,
Is wis een filosoof, of zeer gelukkig wezen
In 't juichend vooglenrijk; hij kent geen ongeluk,
Of weet door vogeltroost zijn droefheid te geneezen.

Gij, beste vriend! hebt veel van zijnen blijden aart;
'k Bemín u, om dat zacht, dat effenbaar genoeg:
Gij kent wel tegenspoed, gij kent wel zorg en smart,
Gevoelt die, maar uw ziel blijft daar niet onder zwoegen;

Uw moed verheft zig straks; geduldig in uw leed,
Staart gij op 't goede 't welk u ovrig is gebleven;
Gij plukt elk bloemtjen af, dat groeit op uwen weg,
Om dankbaar in uw lot en vergenoegd te leeven.

Ook aan een ongeluk zoekt gij den besten kant;
Voorleden smarten doen uw traanen niet meer vloejen;
En van de toekomst hoopt gij veel meer dan ge vreest;
Geen kwelling, kan des ligt uw stille ziel vermoejen.

Verliefd op deeze rust; die u gelukkig maakt,
Wil ik, zoo veel ik kan, van uw vermogen erven,
Maar 'k vrees, zoo min als ooit een Boschduif Leeuwrik wordt,
Zoo min zal mijn gevoel naar mijnen aart, ook sterven.

Bij het afbeeldzel van mijn moeder.

Zie daar, mijn vriend! het beeld van eene dierbre Moeder,
'k Sprak u zoo menigmaal, geroerd, van haare deugd;
't Is na haar' dood gemaald; maar tekent tog de trekken
Die haar verheven geest 't origineel eens gaf:
Een weemoed volle traan drijft in mijn starende oogen,
Als ik dit zwart gordijn eerbiedig openschuif;
Als ik de rust des doods op haar gelaat zie zweeven,
En denk wat zij eens was, hoe lang zij leed, hoe zwaar;
Denk, aan die vreugd, dien moed, en die verheevne godsvrucht
Waar zij haar bangen strijd zoo heerlijk meê volstreedt,

En, smachtend naar het uur der zalige verlossing,
Een voorbeeld van geduld aan elk getuigen gaf;
Wanneer ik denk, hoe zij het leven dat zij leefde
Befloot, met eenen dood die haarer waardig was;
Hoe haare jongste groet, hoe haare laatste lessen,
Niets ademden dan vreugd en tedre moedertrouw.
Zij was een groote vrouw; ach! had gij haar verdienten
Gekend! ik zou om haar u meerder dierbaar zijn.
Die borst heeft mij gezoogd, die mond gaf mij eens lessen,
En alles wat zij deed was voorbeeld voor haar kroost.
Als tedere echtvriendin, als een getrouwe moeder,
Eerbiedigt haar mijn hart; haar volgen kan ik nooit;
Mogt ik van verre slechts u wat zij was vertoonen!
Dan, zeker, zal onze echt niet ongelukkig zijn.

Och! zou haar geest niet wel nog soms op aarde zweeven?
Zou zij u hier, bezield door ouderliefde, zien
Voor dit haar beeldnis staan? zou zij de banden kennen,
Waardoor ons hart zoo naauw, zoo wáár vereenigd is?
O dan zal zij gewis haar' moederzegen geeven
Aan deeze liefde, die uit zuivre bronnen sproot;
Zij ziet dan, wèl te vreên, mij dikwijls op haar peinzen,
En wenschen vormen, om een vrouw als zij te zijn.

Zij zal om 't best geluk op Aarde voor ons bidden,
Juist niet om overvloed, of al wat voorspoed heet;
Welligt is dit geluk, zoo als voor deezen 't haare,
Verborgten in een poel van zorgen en verdriet.
Zij kende de waardij der waereld reeds op Aarde,
Nu nog veel meer - zij ziet in alles ijdelheid
Wat onzen geest niet vormt voor hoogere bestemming;
Die, wenscht zij, zal de vrucht van onze liefde zijn.
Dit denkbeeld, dierbre! doet mij van genoegten weenen,
Mijn moeder wenscht, en wij, wij zamen bidden dit,
Dan liggen wij ook eens, zoo rustig, zacht te sterven,
En vinden ons bij haar, door liefde zalig, weêr.

Offer der liefde.

Een stille hut op 't eenzaam land,
 Vrij van gewoel en slommer;
Een kleene moestuin met een beek,
 Beschauwd van milde lommer;
Een lieve schrijfcel, en een kas
 Met boeken, weinig menschen,
Was al wat ik, als 't grootst geluk,
 Op Aard, van God kon wenschen:
Die keus lag in mijn kinderhart,
 Zij groeide met mijn jaaren,
Ik kreeg ze in 't eind; God wilde zelfs
 Hier meer dan 'k vroeg, vergaëren.

In een betovrend vruchtbre streek,
Vol bosschen, bergen, dalen,
Vol bronnen, akkers, weiden, waar
De beekjes kronklend dwaalen;
Een oord waarin Natuur, door kunst
Geleid, maar niet gedwongen,
Elk treft, en door een bosch-consert
Verrukkend wordt bezongen;
Daar gaf mij 's Hemels trouwe zorg,
Een lieve eenvoudige wooning,
Die 'k niet zou ruilen voor den glans,
De zorgen, van een' Koning:
Hier biedt Natuur haar lagchend schoon,
Elk' avond, ieder' morgen;
Hier rollen dagen vol genot,
Bevrijd van duizend zorgen;
Hier kan ik, juist naar mijn' genie,
Een rustig leven leeven;
Mij in mijn lieve boeken-cel
Of 't open veld begeeven;
Van mijn Cheri alom verzeld,
Door woud en bergen dwaalen;
En bij een frissche koele bron
Weêr rustig ademhaalen;

Verscholen in een kleine hut,
De waereld gansch vergeeten,
En luistrend naar het boschgeruis
Een Solitaire heeten.
Op duizend plekjes hier en ginds
Vond ik, vermoeid van 't doolen,
Een rustplaats met mijn boek, in 't groen,
Voor 't zoekend oog verscholen.
Ik kon..... Maar neen, ik kon niets meer;
Sinds gij mijn rust vermoordet,
Sinds gij die zelf-genoegzaamheid
Door uwe liefde stoordet;
Sinds is Natuur hier dood voor mij,
En de eenzaamheid verveelend;
Geen denkbeeld dan uw liefde alleen,
Is voor mijn hart meer streelend.
Sinds ik u kende, is 't vruchteloos,
In deeze lieve streeken,
't Geluk te zoeken; 't is me alom,
Op 't liefste plekje ontweeken.
Gij deed voor mij dit paradijs
In wildernis verandren;
Maar wildernis word paradijs
Ziet zij ons bij elkandren.

Ik ga dan waar me uw liefde wenscht;
Ik offer stil genoeg,
Genietrek, alles, om, als vrouw,
In huiszorg druk te zwoegen.
'k Verlaat dan 't boschrijk Gelderland,
Voor Hollands vlakker strecken;
Maar 'k weet, mijn beste! aan uwe zij'
Zal mij geen troost ontbreken:
Dit offer u en mijner waard'
Zal nimmer mij berouwen
Uw trouw zal mij vergoeding doen
'k Juich in dit blij vertrouwen.

Liefde en godsdienst.

Zangwijs: *Zal de nacht dan eeuwig duuren.*

Iedel is de beste vreugde,
Die de wisslende Aarde biedt!
't Zoetst genot is als een schaduw
Die al droomende ons ontvlieft.

O hoe zalig zat ik onlangs
Op dit plekje, waar mijn oog
Nu, vervuld met afscheidstraanen
Zuchtend opziet naar omhoog!

'k Zag mijn' vriend, op Aard mijn alles,
Toen gelukkig aan mijn zij';
Met hem vond ik niet dan dankstof,
Niet dan vreugde kende hij.

Van elkanders arm omslingerd,
Weggevoerd door 't reinst genot,
Was een blik, een vallend traantje,
't Spraakloos danklied voor ons lot.

Nu, helaas! is hij verdweenen,
'k Zit mistroostig weêr alleen!
Nu is de Aarde mij weêr Aarde,
Die mij toen een hemel scheen.

Nu is alles wat ik aanzie,
Met een droevig floers bekleed;
Ieder voetpad vindt een zuchtje
Uit een missend hart gereed.

Al de boschjes, al de laantjes,
Waar ik keuvlend met hem trad,
Al de bankjes, al de hutjes
Waar ik rustig naast hem zat;

Al de beekjes - alles, alles,
 Roept zoo somber: 'Hij is weg!'
Luider nog klinkt in mijn harte
 De eige klaagtoon: 'Hij is weg!'

Hij gevoelt het zelfde ledig,
 Ieder streek waar door hij zwerft,
Schijnt hem treurig en verlaten,
 Nu hij zijn Elize derft.

Nu nogthans streelt hoop op weêrzien
 Onze harten, als de dood
Ons elkander eens ontrukte
 Wierd ons lijden naamloos groot.

Eenmaal tog zal dit gebeuren -
 Ijslijk denkbeeld! gij verscheurt
Mij de ziel; verwoest haar kalmte,
 Maakt dat zij wanhoopig treurt.

Liefde! ook gij, hoe rein en edel,
 Schept met al uw heil dan druk?
Gij verdubbelt onze traanen,
 Wordt een bron van ongeluk?

Ach! hadde ik uw zuivre vreugde
Liever dan maar nooit gesmaakt!
'k Wist dan ook niet, hoe rampzalig
Gij 't gevoelig harte maakt.

Maar wat zeg ik! - schoone Godsdienst!
Daar, waar gij de liefde voedt,
Wordt ze een milde bron van zegen,
Dan zelfs als zij weenen moet.

Gij verdubbelt al haar vreugden,
Geeft 'er 't waare leven aan,
Maakt ze duurzaam, dat zij nimmer
Met het zoet genot vergaan.

Zonder Godsdienst, edle jongling!
Baarde uw liefde mij slechts druk;
Met den godsdienst wordt uw liefde,
Mij een bron van rein geluk.

Schoon mijn afzijnstraanen vloejen,
Schep ik troost, door 't nagevoel
Der verdweenen liefdedagen,
Uit de reinheid van ons doel.

Stille deugd, waarin een Christen
Als een edel menschenvrind,
Als toekomstig hemelburger,
Zijn geluk en glorie vindt!

Edle troost, verheevne blijdschap,
Die niet wisselt met het lot,
In elkander aantekweken
Was ons oogmerk, ons genot.

Door verbeetring onzer harten,
Door ontwikkeling van 't verstand,
Waar geluk meer uittebreiden
Gaf de liefde ons aan de hand.

Neen, de tijd is niet verloren,
Schoon hij ons te rasch ontvloodt,
Die wij haar zoo rustig wijden
O Natuur! in uwen schoot.

Wat al lieve plekjes streelen
Mij, door blijde Erinnerung!
'k Voel 't geluk van onze liefde,
'k Bloos niet, als ik haar bezing.

'k Ben gewis zij zal niet sterven
Met het sterven van den tijd;
Neen, ze is ook der betere wereld,
Door den godsdienst, toegewijd.

U alleen, ô dierbre Heiland!
Die voor 't schuldig menschedom stierft;
Die voor de uwen allen zegen
Bij Gods vadergunst verwierft;

U zij dank! uw liefde is de oorzaak
Van ons heil, van onze vreugd,
En 't geloof aan deeze liefde
De eêlste bron der waare deugd.

Troostend denkbeeld! deeze liefde
Had ons best geluk ten doel,
Toen ze ons schikte voor elkander;
Wordt voor ons belang nooit koel;

Zal ook zorgen voor ons welzijn,
Op des levens reis; en 't zij
Voor- of ramp-spoed ons bejegen',
Zij maakt kommerloos en blij';

Zij zal zorgen, tot aan 't einde
Ons geleiden aan haar hand,
En, vereenigd, binnen voeren
In der liefde vaderland.

Laat de dood dan eens ons scheiden;
Liefde, door de deugd gevoed,
Hoopt een wereld zonder traanen,
Waar men nooit weêr schelden moet.

Aan den grooten vijver op Beekhuizen.

Ik zat zoo dikwijls aan dien schoon gebogten vijver
In 't mollig bloemvol gras;
Bewonderde in dit dal, omringd van groene bergen,
Die trotsche milde plas:
'k Zag op den schoonen val van één der hoogten neder,
Die dan een spiegel scheen,
En, door de zon bestraald, met duizend kronkel-golfjes,
Als vloejend goud verdween:
Zijn rinkelend lief garuis, dat, zonder luid gedonder,
Het oor zoo zachtjes vleit,
Heeft in mijn ziel zoo vaak de kalme rust doen vloejen,
In luistrende eenzaamheid;

Doch meer dan ooit heeft thans uw schoonheid mij getroffen.
Sinds hij hier met mij was
Die alles leven geeft; sinds ik hier in zijne oogen
Verrukt genoeg las;
Sinds hij hier.... doch waartoe herinnring aan die dagen?
Zij vloeiden snel daar heen
Gelijk die val - hij ging, en ik zit aan den vijver,
Stil denkend, weêr alleen.
Hoe wisselt alles! 'k voel dit diep, van hem verlaten;
Doch, eer hij van mij ging,
Sneed hij zijn' naam in één' der gindse boomenschorsen
Mij tot herinnering.
Gij jonge beuk! die praat met deez mij lieve lettren,
Hoe streelt gij mijn gezicht!
Uw loof schijnt zachter groen dan 't loof van andre boomen;
Uw schaduw schijnt meer digt.
Groei welig op! dat nooit de stormen op u woeden!
Word grijs, en overleef
De rollende eeuwen! meld aan laate nageslachten
Wie deeze letters schreef.
Spreek dan nog-'k zal mijn' naam naast aan den zijnen voegen-
Van 't lievend menschen - paar,
Dat hier zoo dikwijls zat, zoo dikwijls heeft gewandeld,
Gelukkig met elkaêr.

Het stompen huisje op Biljoen.

Zangwijs: *Il plut il plut bergère.*

O! welk een vreedzaam hutje
Verschuilt zig in dit bosch!
Van riet en boomen-wortels,
Bedekt met groene mosch;
De hop, de klimop slingert
Zig aan den binnenwand;
Jasmin met Camperfoelje
Verciert den buitenkant.

Hoe zoet is 't hier te rusten
In peinzende eenzaamheid!
Voor twee paar fijne zinnen
Is ruim genot bereid.
Elk zacht en koelend windje
Waait bloemen geuren aan;
Het ruischt door 't roozen-boschje,
En speelt met al de blaën.

Een trotsche val stort, schuimend,
In deeze heldre vliet;
Zij schittert door de straaen,
Die 't zonlicht op haar schiet:
Een zorgeloze kudde
Graast ginder in het veld,
Waar door het paard, al brieschend,
Vol vreugde heenen snelt.

Welk zacht en kalm genoeg
Streelt hier mijn smachtend hart!
Natuur! uw stille schoonheid
Verdrijft de wreede smart;
Gij scheidt de bange klagten
In edle traanen om;
Zij vloejen voor den Schepper
Hier in zijn heiligdom.

Het bloemtje mijner vreugde
Was reeds, zoo 'k dacht, verbloeid,
Toen binnen sombre muuren
Mijn vrijheid werd geboeid:
O zalig landlijk leven!
Bij uw zoo rein genot,
Word ik een ander wezen;
Berust weêr in mijn lot.

O rijke stedelingen!
Hoe sober is uw deel!
Bij dit betovrend hutje
Zegt uw paleis niet veel.
Het waare vergenoegen
Woont bij de grootheid niet;
Maar bij de eenvoudige weelde
Die ons Natuur hier biedt.

Maar één, ach! maar één wezen
Ontbreekt hier aan mijn' wensch;
'k Was onlangs aan zijn zijde
Hier het gelukkigst mensch:
In Gessners herder-wereld
Scheen 'k toen verplaatst; ei keer!
Keer weder zalig uurtje!
Breng mijn' Amintas weêr!

Het lieve plekje.

Hier in dit eenzaam hoekje,
Op deeze bank van zooden,
Hier bij dit stortend water,
Dit smal en helder beekje,
Dat onder milde struiken
Langs groene boorden kronkelt,
En in de diepte glijdt;

Hier zat ik met Amintas:
Wij zagen 't beekje vloejen;
Wij hoorden 't water storten;
En in het zuischend lommer
Een aantal vogels zingen;
Daar in de hooge boomen
Een lief paar tortels kirren;

Wij voelden al de schoonheid
Van dit betovrend plekje,
Verdubbeld door de liefde,
En waren gantsch gevoel.

Daar, aan mijn zijde zat hij,
Mijn hand lag in zijn handen;
'k Las in zijn kwijnende oogen:
'Wat is Natuur hier heerlijk!
Wat is de liefde zalig!'
Een traan dreef in mijne oogen;
Daar hij de hand mij drukte;
En hij verstond die taal.

Wij zaten stil, en staarden,
Verzonken in gevoelens
Van onbekend genoegen,
Zoo vol genot, zoo teder;
Wij dachten op 't voorleden,
Genoten 't tegenwoordig,
En hoopten op de toekomst;
Gevoelden 's Hemels goedheid,
Zijn vaderlijke zorgen;
Wij dankten die - en baden

Om altijd zoo gelukkig
Te blijven in ons lot.

‘Ach!’ zeide ik eindelijk, treurig,
‘Ach! dat ons vlugtig leven,
De jaaren onzer liefde,
Ook als dit vallend water,
Ook als dit vloejend beekje,
Zoo rustloos heenen snellen,
En eenmaal zullen stilstaan!
Dit denkbeeld grieft mij 't hart.’

‘Laat’ - was zijn roerend antwoord,
Met rust in zijne trekken,
Met blijdschap in zijne oogen,
‘Laat vrij, mijn dierbre Elize!
De jaaren onzer liefde?
Gelijk dit beekje vloejen;
De liefde vloeit niet meê.

‘De liefde zal niet sterven;
Gevoed door deugd en godsdienst
Hoopt ze eindelooze duuring
Aan geene zij' des grafs.

Voor meer dan voor dit leven
Hebt gij me uw hart geschonken,
't Is eeuwig, eeuwig mijn;
De dood zal eens ons scheiden,
Maar onze liefde dooden,
Elize! kan hij niet.'

Hoe roerden mij die woorden!
Met welk een zacht genoeg,
Hoe onuitdrukbaar teder
Smolt hart en hart te zamen!
O zaalge harmonie!

Hij plukte van den oever
Een trosje schoone bloemtjes
Vergeet mij niet, en plaatste
Die voor mijn kloppend harte:
Doch 't bloemtje, als alle bloemen,
Verwelkte rasch, maar 't plekje,
't Door liefde heilig plekje,
Vergeet ik zeker nooit.

Aan de bron op Rozendaal.

Gij, die, 't gewoel des levens zat,
Na zelfgenieting smacht,
Verlaat uw werk, verlaat uw vreugd,
En zoek deeze eenzaamheid:
Treed langs het smalle kronkelpad
Door digte bosschen heen:
Waar, op den heuveligen grond,
Het mosch tot bedden zwelt;

Waar gij van verre hier, en ginds,
't Gedreun van val bij val,
En 't kleuren der fonteinen hoort,
Gebroken door den wind;
Kom hier dan in dit statig oord
Waar somberheid, waar ernst,
Waar eenzaamheid, waar doodsche rust,
Op ieder voorwerp zweeft.
Hier ziet gij onder 't zwaar geboomt,
Dat in de pracht, der jeugd
De majesteit der eeuwen torst,
Het borlen van een bron.
Stil in de diepte welt die bron,
Weldadig, grootsch en mild.
Zij vloeit, zacht kablend op een bed
Van keitjes, helder voord.
Geen kunst bestuurt, of vormt haar schoon;
Zij is geheel Natuur;
Haare ongecierde eenvoudigheid
Gevalt, betovert mij:
Daar, waar de kunst haar dwingt ea tooit,
Haar tot fonteinen schept,
Gevalt zij niet meer aan mijn hart;
'k Bewonder haar, maar koel.
O lieve rustplaats op deez' bank!
Hoe schoon is uw verschiet!

Langs oevers, als twee muuren steil,
Wordt hier de bron een beek;
Deeze oevers zijn zoo mild begroeid
Met netels, varenkruid,
En struiken; boomen - wortels zijn
Hier van hunn' grond omwoeld;
Een brug, zoo kunstloos als de beek,
Vereenigt de oevers, en
Haar leuning schijnt een boom, nog diep
Geworteld in den grond.
Een statelijke donkerheid
Zweeft op dit stout verschiet;
Hoe somber zwijgend spreidt die boom
Zijn zwaare takken uit!
De eerwaardigheid des grijzen tijds
Rust op dit grootsch tooneel;
Veele eeuwen heeft reeds deeze boom
Aan deeze bron gestaan:
Hoe lang reeds vloei'de deeze bron!
Nog is zij even vol;
Hoe lang zij hier nog vloejen zal
Is Wijzen een geheim.
Hij, die den wijden oceaen,
Die grootsch deeze Aarde omgordt,
Met eeuwige almagt worden deed,
Schiep ook deeze enge bron.

En hij, die daar in 't woest gedruis
Der baaren, dondrend spreekt,
Zegt hier in 't lispelen deezer bron
'Ik ben oneindig goed.'
Wat is 't hier roerend doods en stil!
't Is of ik mijlen ver
Verwijderd ben van al wat leeft;
Zoo stil als hier, is 't graf;
Geen windje zweeft door 't luistrend bosch,
'k Hoor, stilte! uw plechtig lied...
Daar fluit de merel! en zijn toon
Weêrgalmt door 't holle bosch.
Geen plekjen in deez' ganschen oord
Heeft zoo veel majesteit
Als gij, o diepe stille bron!
Op 't oude Rozendaal.
Gij waart, ware ik nog als voorheen,
Mij een betovrend oord,
Nu zegt uw sombre stilte mij
Dat ik hier eenzaam ben.
Weet gij nog, beste vriend! hoe wij
Eens zaten aan die bron?
Toen was 't hier niet zoo aklig stil,
Maar tog niet minder schoon.

In Beekhuizen.

Hoe kronklend glijdt die stille beek
Hier door dit lomrig dal, langs bloemrijke oevers heenen!
Hoe spiegel-helder is haar nat!
Men ziet op 't zandig bed, de kleine wellen vloejen.
Beschaduwd van die doornestruik
Die bloeit, en geurt, en zig in 't effen beekje spiegelt,
Zit ik en staar de golfjes na,
Die met een lief gesuis langs gladde keitjes rollen:
Dit lief gemurmelt streelt mijn hart;
Het doet een kalme rust in mijnen boezem vloejen;
De zorgen zwijgen hier een poos;
En al des levens smert vloeit met dit beekje mede.

't Is harmonie al wat ik hoor;
Een windje doet het blad der populieren sladren;
Het zweeft dit eiken boschje langs,
En zuist majestueus door hooge dennen toppen:
Insectjes snorren om mij heen;
Gevoel van dieren-vreugd ruischt in hun gaaze wiekjes:
De vogels dartlen in het groen,
En juichen van geluk in deeze schoone wereld.
Betovrend dal! in uwen schoot
Had ik gedacht ook stil mijn leven door te leeven;
Zoo rustig als dat beekje vloeit,
Door deze wereld naar een andre heen te wandlen;
Maar anders was mijn lot geschikt
Door Hem die ieders pad met wijsheid heeft getekend;
Het mijne ligt niet verder hier,
Maar in een streek waar ik uw schoon vergeefs zal zoeken.
O! kon ik toch van al dat schoon,
Dat om mij lacht, alleen dit beekje met mij neemen!
O! mogt ik in dit rustig oord
Met hem dien ik bemin, mijn dagen weg zien rollen!
Doch ijdele wensch!... vaar, beekje wel!
Gij laafdet mij zoo vaak door uwe frissche teugen;
'k Mag voordaan moede of dorstig zijn,
'k Zal altijd vruchteloos naar uw verkwikking smachten.

Aan Charlotte, baronesse van der Capelle.

Wart ge geemlijk, lieve Lotje!
Toen ik laatst u weigrend schreef,
En in weêrwil van uw vragen
In mijn klein *Retraite* bleef?
't Spijt mij zelve, gaarne ware ik
Met u op uw *Boedelhof*,
't Zou de vriendschap wis niet manglen,
Aan een ruime keuvelstof;

Veel heb ik aan u te zeggen;
En uw hart is vol voor mij;
Gaarne trad' ik, recht vertrouwend,
Door uw boschjes aan uw zij';
Vaak verkwikte zulk een wandling
Ons, in 't voorig jaar, de ziel.
Weet gij nog hoe u mijn wooning,
Hoe mijn leefwijs u geviel?
Ik wilde ook de streek wel kennen,
Waar ge uw schoone jeugd verslijt;
Waar ge uw stil en landlijk leven,
Nuttige oefeningen wijdt;
Gaarne zag ik al de plekjes
Daar genie de idéën haalt,
Die uw kunst, zoo zacht bevallig,
Uitdrukt door penceel en naald.
'k Zou den halm ook gaarn zien groejen
Die u gladde strooitjes teelt,
Voor de nette bloemen-mandjes,
Op uw taf' zoo fraai verbeeld:
'k Zou voor uw genaaide boomen
Schorsen haalen uit uw bosch;
Voor uw kleine Solitude's,
Zocht ik daar het beste mosch;
'k Zag gewis mets ftal genoeg
Deeze schepping uwer hand;

'k Staarde op al de landtooneeltjes,
Op uw kamer aan den wand;
In de keus van uwe boeken
Vond ik zeker met vermaak,
Even als in hart en leefwijs,
Harmonie in onzen smaak.
Op een schoonen heldren morgen,
Op een zachten avondstond,
Doolde ik met u door de velden,
De omgelegen strecken rond:
Gij, zoo voor Natuur gevoelig,
Vatbaar voor haar reine vreugd,
Wars van dorre en ijdlle eerzucht,
En verliefd op waare deugd,
Gij zoudt me al de hoekjes wijzen
Waar uw stille zachte geest
Weenend, lagchend, ot al peinzend,
't Meest gelukkig is geweest.
In uw stille hermitage,
Afgescheiden van 't gewoel,
Zochten wij de rust der vriendschap,
Voedzel voor haar zuiver doel.
Wij ... Maar ach! ik kan niet komen;
Spoedig breekt de dag reeds aan
Die mij met den vriend mijns harten,
Naar een ander oord ziet gaan.

Zoo verwijderd, zal ik zeker
U zoo rasch niet wederzien -
Treurig denkbeeld! 'k voel de liefde
Breekt geen vriendschap; doch misschier
Zult gij uw vriendin bezoeken
In haar pastorie, en zien
Dat ook Noordwijks geurge tuinen,
Landgenoegens kunnen bién.
Doe dit, Lotje! toon dat vriendschap
Nimmer sterft, schoon 't lot ons scheid:
Denk aan mij, en leef gelukkig
In uw landlijke eenzaamheid!

Het jawoord.

Nog nooit heeft mijn geliefde
Mij 't jawoord afgevraagd,
Toch zonder dit was de aarde
Hem vreugdeloos en dood:
Sterk sprekend was zijn zwijgen;
'k Verstond zijn meening rasch;
Mijn antwoord, zonder woorden,
Verstond hij even rasch.
Ik zeker van zijn harte,
Hij op mijn' trouw gerust,
Zoo vreesden we ook, gescheiden,
Voor geen verandering;
'k Deed nimmer een belofte,
Ook hij verbond zig nooit;
En de eerste van onze eeden
Zal zijn aan 't echtaltaar.

Aan mijne zuster.

Zoo brengt ons 't kronklend levenspaadje,
Dat voor een wijl gescheiden lag,
Dan onvoorziens weêr tot elkander,
Mijn lieve Driekje! welk een dag!

Gij waart voorheen mijn lotgenootte;
Ik was vriendin van uwe jeugd;
Wij deelden in elkanders traanen;
Wij lachten in elkanders vreugd:

De liefde rukte u van mijn zijde,
En voerde u, ach! zoo verre heen!
Wij misten steeds, vergaten nimmer
Elkaêr, maar bleeven toch alleen.

Doch nu zien wij den tijd weêr nadren
Die ons elkander wedergeeft;
Die mij een wooning toe zal wijzen
Als die, waar gij uw jeugd verleet.

Een pastorie - 'k moet waarlijk lagchen,
Herdenk ik nog ons vorig plan,
Hoe ver lag dit van daar verwijderd!
Wat toch de kracht der liefde al kan!

Van *Gelderland* naar *Noordwijk* voeren,
Van beekjes naar een woeste zee,
Van bosschen naar een tuin vol bloemen...
Genoeg... ik volgde als gij gedwee.

'k Zie onze dorpen beiden lustig
Vol welvaard, na aan één gegrensd,
God geef' dat wij hier, stil en vrolijk,
Zoo leeven als ons harte wenscht!

Dan wandlen we ook weêr keuvlend zamen;
Gij leidt mij langs uw strand en duin;
Ik voer u in het lagchend lommer,
In geurge bloemen-tuin, bij tuin.

Gij brengt mij bij gegoede reeders,
Ook nette visschers huisjes in;
Ik u bij rijke braave burgers,
En gulle planters naar uw' zin.

Ik nood' u dan op jonge vruchten,
Gij mij op versch gevangen visch;
En altijd is de gulle oprechtheid
Het leven van de' eenvoudigen disch.

Mijn Overdorp geeft uwen Streso,
Verheugd, zijn trouwe broederhand;
En beiden zijn ze meer gelukkig
Door onzen naauwen vriendschaps band.

Wij schertsen en wij lagchen zamen;
't Vertrouwen geeft den toon altijd;
Wij danken voor ons lot, zijn vrolijk,
De karige fortuin ten spijt.

Tel dan de kortende afzijns weeken,
Mijn lieve Driekjel en als mijn voet
Den grond van *Noordwijk* zal betreden
Geeft gij mij de eerste welkomgroet.

Aan mijne genie.

Gij die zoo trouw op 't pad mijns levens
Een gantsche streek mij hebt verzeld,
Met wie geen oord te doodsch of te eenzaam,
Geen plekje zonder vreugde was:

Gij die in landelijke stilte,
Ook in het woest gedruis der stad,
In 't veld, bij boschjes en bij beeken,
Altijd mijn liefst gezelschap waart:

Met wien ik, van gezell'ge vreugde
Verwijderd, op een doodsche cel,
Soms halve nachten door kon waaken,
Bij 't flonkren van een bleeke lamp:

Die mij in al de wisselingen
Mijns lots, getrouw op zijde bleeft,
Meest altijd mijne vreugd bezieltet,
En 't best mij troostet in verdriet.

Genie! ik vrees dat met mijn vrijheid
Ook onze naauwe vriendschap sterft;
'k Zal vast zoo gantsch voor u niet leeven;
Ligt worden wij elkaër nog vreemd!

't Is waar voorheenen ook verzuimde ik
Mijn levenspligten nooit om u;
Daar 't weezen moest liet ik u vaaren,
En deed, waar mij mijn lot toe riep.

Maar klein was toen de kring van werking,
Bij die, die mij de liefde ontsluit;
Nu 'k met de zachte rust der vrijheid
De ruime huwlijks zorgen ruil.

Een aantal kleine bezigheden,
Slechts beuzelingen in uw oog,
Zijn dan belangrijk, en bevordren
De rust en 't waare huisgeluk.

Die vrouw, hoe kiesch van smaak, hoe schrander,
Die aan de neiging van haar' geest,
Haar schoonen pligt als vrouw kan afstaan,
Geen echtgenoot, geen moeder is;

Die dan, als zij de naald moest sturen,
Of zorgen voor haar gade of kroost,
De dingen zelve heen laat glijden,
Maar stil met pen en boeken zit;

Die dan, als een zachtaartig lachje
Haar' moeden vriend verkwikken moest;
Als lieve kindren willen speelen,
Op 't strak gelaat een dichtluim toont;

Die vrouw is niet meer groot of edel,
Hoe hoog genie haar ook verheft;
Daar zij, ontrouw aan haar bestemming,
Het best geluk en sieraad derft:

Veel liever dan haar natetreden.
Hadde ik der min mijn hart ontzegd;
Nu koos ik die, en al haar pligten
Zijn mij, als haare vreugde, lief.

Ik weet, bij dorre bezigheden,
Geniet ook 't pligtbeminnend hart;
En waare grootheid schittert dikwijls
Het allerschoonst in 't laagst bedrijf.

Verzwak in mij nooit die gevoelens;
Uw invloed op mijn hart is groot;
Doe nooit mij voor mij zelve bloezen,
Dat ik de smaadzucht voedzel gaf!

'k Zou toch niet gaarne een vriendschap breeken,
Die mij zoo lief, zoo nuttig was,
Noch mij van u ondankbaar scheiden
Die 'k meer dan mijne vrienden schat:

Neen, waarlijk niet! 'k spreek openhartig,
Een goed accoord baart nooit verschil;
Bezoek me ook voords, maar niet ontijdig,
Dan zijt gij welkom, als voorheen.

'k Wil gaarne weêr gezellige vreugden,
En uren voor den slaap geschikt,
U wijden, even als voor deezèn,
Maar stoor mij niet in beter werk.

Komt ge ooit op ongelegen stonden,
Neem dan geen weigring euvel op;
Wreek u toch nooit, verrasch mij liever
Op vrijer, meer geschikter stond.

Bezoek mij in verlorene uren,
Of als de reine zachte vreugd
Der liefde drijft in vochtige oogen,
Of bij het maar dit zwijg ik nog.

Zweef mij onmerkbaar steeds op zijde,
Beziel waar 'k ben, Natuur voor mij;
Geef alles, ook de kleinste dingen,
Dien aangenamen toverglans.

Schenk mij dat zachte vuur en leven,
Dat ook den omgang leven geeft;
Doe zoo mijn echtgeluk meer bloejen,
Maar stoor, ik bid u! stoor het nooit.

Aan mijne vrienden in Gelderland.

Hoe wonder valt des menschen lod!
Men woelt, men zorgt en slooft, om naar zijn' zin te leeven;
Men kiest, men wederkiest, en wordt,
Door een onzichtbre hand, in al zijn doen gedreven.

'k Gevoel dit sterk op 't roerend stond,
Terwijl mijn traanen langs betrokken wangen vloejen,
Daar ik mijn laatst vaarwel u geef,
Mijn vrienden! die mijn hart door gulle trouw kost boejen.

Dacht ge ooit dat ik, op Gelderland
Verliefd, en juist geplaatst in een der schoonste streeken,
Voor Holland, en een pastorie
Zoo schuw, om deeze ruil dit oord zou zijn ontweeken?

Gij ziet het toch - en kent den man,
Den eenigen om wien ik zoo veel kan verliezen;
Zijn liefde drong mij zacht; ik zou
Ook 't minst bewoond gewest, des noods, om hem verkiezen.

De liefde is sterker dan de dood,
Veel ligter kan zij dan een andren trek versmooren;
Door haar zeg ik mijn lief verblijf,
Bedaard, vaarwel, met al wat daar mij kon bekooren.

Bedaard, maar toch niet blij;
'k Gevoel de wisseling der ondermaansche dingen;
Mijn korte vreugd, onzeker lot,
En al de moeilijkheên die mijn geluk omringen.

'k Herdenk nog, hoe ik menigmaal
Hier 't schoone der Natuur heb aan uw zij genoten;
'k Zie nu dit alles als voorbij,
En voordan mij geheel uit uwen kring gesloten.

Zal ik dit oord nog wederzien?
Zal ik, gelukkig, u dan ook zoo vrolijk vinden?
Of zoek ik dan, welligt vergeefs
Helaas naar deeze of die van u, mijn beste vrienden,

Weg treurig denkbeeld! ach! hoe zwaar
 Maakt gij mij 't scheiden! neen!..Gods gunst moge u bewaaken!
 Vaart allen wel! vergeet mij nooit!
 Hebt dank voor al het goed, dat mij uw trouw deed smaaken.

En gij mijn lotvriendin! ik dacht
 In dit gelukkig oord zoo stil met u te leeven,
 En, altijd vrolijk door Natuur,
 Ook niet dan zachte vreugd, roudom u te doen zweeven.

Maar 'k deed u deelen in mijn' zorg,
 Uw zuster-trouw moest vaak mij troost in 't hart doen vloejen;
 Nu blijft ge alleen, 'k ga weg, en schrei,
 Daar vriendschap en Natuur ons teder zamen boejen.

'k Verblijd mij in uw guistig lot!
 O, mogt ge een *Zorgenvrij* in uw *Retraite* vinden!
 Wees daar wat ik mij had begeerd,
 Emilia!..... die hoop moet de afscheids rouw verslinden.

Ontstuit mijn boeken-cel niet rasch;
 Verlatenheid zou daar u aklig tegenkomen;
 Vergeet nochthans mij niet, maar laat
 De hoop op weêrzien vreugd doen in uw harte stroomen.

De houten lepel.

Gij grof en kunstloos schepsel
Van onbezielde handen,
Langsteelge holle lepel!
Gij waart me een nuttig werktuig;
Waart mij een aartig huisraad,
In dees hermiëte-kluis.

Gij laafdet mij zoo dikwijls,
Door frissche ruime teugen
Van koel en levend water,
Dat hier aan alle zijden,
In wisling van gedaante,
Zoo mild komt tegen vlieten:

Dan als een springbron klettert;
Dan murmelt als een beekje,
Dat tusschen steil staande oevers
Zacht kronkelt in de diepte;
 Dan neêrruischt in een' val.

Als ik, vermoeid van 't wandlen
Door stof en hitte, gloeide,
Van dorst en matheid smachtte,
Dan schepte ik, gulle lepel!
Met u den bronnen-nectar
En werd een ander wezen:
Mijn ziel kreeg moed en leven,
Mijn ligchaam nieuwe krachten,
 Dan wandelde ik weêr voord.

Dan dacht ik aan die eeuwen,
Die lieve herder-eeuwen,
Helaas! zoo lang vergeeten,
Toen 't zalig vergenoegen
Uit zoo veel reine bronnen
In 't rustig harte vloeide;
Toeu onze kleine nooden,
Zoo ligt, zoo ruim vervulbaar,
Geen zorgen deden knaagen,
Geen gunsten deden beedlen,
 Van 't wisselvallig lot.

'k Dacht aan die groote wijzen,
Die door hun voorbeeld leerden,
Hoe ligt Natuur voldaan is,
En zocht van hun te leeren
Met u in mijne hand.

En nu, eenvouge lepel!
Wordt gij voor mij hier nutloos,
Doch blijft een aartig huisraad
In dit hermiete kluisje,
Dat ik – helaas! – verlaat.

Nu kunt gij andren dienen:
Spreek hen wanneer ik weg ben,
Nog van 't gelukkig meisje,
Dat, wars van grootschen luister,
Eenvouwigheid beminde;
Dat met Natuur en stilte
Zig hier gelukkig voelde,
Maar 't langer niet kon weezen,
Gescheiden van haar' vriend.

De sleutel aan den Baron van Spaen.

Gij bruine plompe sleutel!
 Waart me eens van veel waardij;
Ge ontsloot mij 't mossen hutje,
 Waar ik zoo eenzaam, vrij,
Van menschen afgezonderd,
 De lieve stilte vond,
En, peinzend, menig zuchtje
 Naar andre strecken zond.

Daar ik, vermoeid van wandlen,
Zoo dikwerf rust genoot;
En zwaare regen-buiën,
In veiligheid ontvlood:
Waar ik, met pen en boeken,
Soms halve dagen zat;
En aan den loop der zonne
Mijne uren gissend mat.

Die dagen zijn verdweenen!
Voor altijd, altijd, ja!
'k Zoek vruchtloos zulk een hutje,
In 't oord waar 'k heenen ga.
Gij, eertijds trouwe sleutel!
Blijft nu voor mij niets meer;
Keer met een groet vol eerbied
Dan weder tot uw' Heer.
Zeg hem: 'Dat gij bereiktet
Zijn edel, vriendlijk doel;
Dat ik zijn zorg en goedheid
Met warmen dank gevoel;
Dat ik, ver van zijn schepping
In zijn betovrend dal,

Die goedheid blijven voelen,
En daar van spreken zal;
Dat dikwils mijn verbeelding
Nog eenzaamheid en rust
Zal zoeken, bij dit hutje,
Als mij geen omgang lust;
Dat zij op 't pad mijns levens,
Door welk een streek dit loopt,
Een beekje van genoegten
Uit zijne bronnen hoopt.'

Zeg, 'Dat mijn hart, zoo dikwijls
Het aan deeze oorden denkt,
Zal wenschen dat Gods zegen
Het beste heil hem schenkt;
Dat al het rijk genoegten
't Welk hij voor andren zaait,
Door hem, en al de zijnen,
Ook mild worde afgemaaid;
Dat hier zijn nuttig leven
Natuur! bij uw genot,
Rijp' voor een beter wereld
Voor een onwislend lot!'

Dat hem de matte grijsheid
Hier, vrolijk als dit dal,
Met kroost van zijne kindren,
Rondom zig vinden zal.

Nu nog iet, stomme sleutel!
Of verg ik u te veel?
Spreek dan van mij nog dikwijls
Op 't adlijk landkasteel;
Zeg hier, hoe, bij uw weggaan,
Een traantje uit mijne ziel,
Die voelt hoe, alles wisselt,
Al zuchtend op u viel.

**Aan de beide freules.
Alexandrine en Mietje van Spaen.**

Voor u, beminlijk zusterpaar!
Die, door Natuur zoo mild,
Met gaaven van verstand en hart
Bedeeld, die niet verspilt:
Voor u, die in geboorten-rang
Geen menschen-waarde vindt,
Maar braafheid, trouw, en waare deugd,
Als d'echten adel mint:
Die door bevalge zedigheit
Der wijzen achting wekt;
En door zachtaartigheit het hart
Van allen tot u trekt:

Die, door genie en smaak bezield,
Uwe uren wijs verdeelt;
En nooit door ijdele beuzelzucht,
Uw schoonen tijd verspeelt;
Die, door beoefning van uw' geest,
In edle kundigheên,
Uw zelv' een rijk genoeg scheidt,
En anderen met een;
Die beide, voor den braaven maa
Die eens uw hart verkiest,
Een schat zult zijn, waar alle goed
Zijn waarde bij verliest;
Die, met een waare vriendschaps-trouw,
Hebt in mijn lot gedeeld;
Voor u is 't, dat mijn veldlier thans
Een afscheidsliedje speelt:
Haar toon zal dof en somber zijn;
De snaaren zijn beschreid;
'k Gevoel mijn weggaan op dit stond
Met diepe treurigheid.

'k Gevoel, helaas! hoe veel genot
Ik met dit oord verlaat;
Waar van alleen de erinnering
Tot kwelling met mij gaat:
'k Heb al de plaatsjes, mij zoo lief,
Op Beekhuize en Biljón,
Nog eens bezocht, en peinzend daar
Gedwaald in 't ruischend groen.
'k Heb al 't genoeg nagedacht
Dat hier voor mij verdween,
En wandelde welligt voor 't laatst
Zoo mijmrend hier alleen:
'k Heb waterval, en beek, en bron,
En grot vaarwel gezeid;
'k Heb in mijn lieve mosschen hut
Een afscheidstraan geschreid:
Nu zit ik aan den goudvisch-kom,
Bij 't huisjen in uw bosch,
Ik kruimel hier een stukje brood
En rust op 't zachte mosch.

Verbeeld ik 't mij? of ziet Natuur
Mij hier zoo droevig aan?
Een huidrig windje zweeft door 't woud,
En zucht door al de blaên:
Het flaprend loof des populiers
Trilt mij een afscheidsgroet;
't Is of het kweelend vooglenchoor
Een treurlied hooren doet:
Elk roosje, dat hier aan zijn struik
Zoo dor hangt, en verbloeid,
Zegt mij: 'De dagen van uw rust
Zijn ook als ik verbloeid.'
Neen, onvermengde vreugde woont
Niet op deez' wislende aard',
Altijd is derven aan genot,
Verdriet aan vreugd gepaard;
De ervaring leerde dit al lang,
En zal het verder doen,
Zoo wel op 't schoon kasteel, als in
De hutjes van Biljoen.

Gelukkig zij, die altijd zig
In alle wisseling,
Streelt met de hoop op duurzaam goed,
Ver buiten 's levens kring:
Het dorre roosje heeft gelijk;
'k Gevoel dit diep, en ween –
'k Ga treurig, maar toch zonder rouw,
Ver van dit roosje heen.
De liefde wenkt; genoeg! - Haar kracht
Is u nog onbekend;
Zij worde nooit, dan tot geluk,
Uw lieve jeugd bekend.
En ik vergeet Biljoen toch nooit,
Waar mij het lot ook voer';
'k Denk nooit aan zijn bezitters, dan
Door dankbaarheid geroerd.
'k Heb vaak de torens van zijn slot,
Zoo fraai anticq gebouwd,
Door 't statig groen van 't ruischend bosch,
Dat dit omringt, beschouwd;

De kunst van zijne trotsche zaal,
Zoo dikwijls aangestaard,
Het denkbeeld van dit alles blijft
Diep in mijn ziel bewaard.
'k Heb menigmaal dit schoone bosch
Bewandeld aan uw zij;
Gij denkt dan hier, al ben ik weg,
Nog menigmaal aan mij:
Een vriendschap, die uit achting sproot,
Verdwijnt toch niet zoo rasch;
Blijft gij mij beiden wat gij waart,
Ik blijf u wat ik was.
'k Verzel in mijn verbeelding soms
U op een wandelpad,
Of op uw kamer aan 't Clavier,
Of bij uw boekenschat;
'k Beluister uw gesprek van mij:
'Dit zeide zij... daar zat
Zij gaarn, dit donkre laantje was
Haar liefste wandelpad;

Met deeze lepel shepte zij;
Dit boek' ... maar nu genoeg:
Uw denken aan mij streelt mijn hart,
't Is al wat ik u vroeg.
De blaadjes van mijn vrienden rol,
Beschilderd door uw hand,
Zijn van uw beider vriendschap mij
Een duurzaam onderpand:
Het mijne ontvangt gij in dit lied,
Uw vriendschap toegewijd;
Zij, die ons treurig scheiden ziet,
Zij overleef den tijd!
Vaar wel dan, lief, bevallig paar!
Geniet al 't ruime goed,
Dat uw gevoelig, vatbaar hart
Altijd geheel voldoet.
Gij mint Natuur; zij blijv' de beek
Der stille zaligheid,
Die u van zelve tot de bron
Van waar genoegten leidt.

De Godsdienst geeft de schoonste kracht
Aan all' wat ons bekoort;
Zijn heil wordt door geen wislend lot,
Wordt door geen dood gestoord;
Hij is het sieraad van de jeugd,
Geeft aan het zoekend hart
Die kalme rust, die waare vreugd,
Die alle vreugde tart:
Smaak haar, bij alles wat Natuur
U hier genieten doet,
Zeg mij: 'Dat gij gelukkig leeft'
Als ik u weêr ontmoet.

Huwelijks-lied.

Zie daar mijn bruidegom! ons nu, voor 't oog der menschen,
Verbonden aan elkaër:
Wij zwoeren hier voor 't eerst, den duuren eed der liefde,
Voor 't heilig Echtaltaar.

't Is deeze blijde dag waar naar de liefde haakte,
En toch ben ik niet blij':

'k Voel in mijn peinzend oog, een' traan van weemoed drijven,
Mijn dierbaare! aan uw zij!

't Is toch geen naberouw dat spreekt in deeze traanen;
Neen edle, lieve man!

'k Gevoel al mijn geluk, nu ik, voor altijd de uwe,
Voor u maar leeven kan.

Uw vreugde en uw geluk geduurig aantekweeken,
Te weenen om uw pijn,
Te lagchen in uw vreugd, zal steeds mijn trouwe pooging,
Mijn grootste wellust zijn.

En gij, ik weet het, gij zult mij ook alles weezen,
Uw reine, trouwe min,
Uw zachte ziel belooft een huislijk stil genoeg,
Aan uwe lotvriendin.

Geen droesheid doet mij thans zoo stil, zoo somber peinzen;
't Is ernst, 't is tederheid;
't Is diep gevoel van all' des levens wisselingen,
Dat zorgend in mij schreit.

Ik dank Gods goedheid, ja, dat zij deez' dag liet komen;
Ik neem u als een pand
Van zijne gunst, als 't grootst geschenk, dat hij kan geeven,
Recht dankbaar uit zijn hand.

Maar ach, geliefde! - ligt noemt gij die vrees ontijdig;
Zij knaagt toch aan mijn hart -
Misschien word ons de trouw, die wij zoo vrolijk sloten,
Weldra een bron van smart!

Men ziet op Aard zoo schaars gelukkige echtgenooten;
Daar waare liefde knoopt,
Vernielt de norsche dood zoo rasch die zachte banden;
Vernietigt daar men hoopt.

Zoo eens.... Doch neen, ik zwijg; gewoonheid aan de rampen
Benevelt mijn genot;
Maar 't is toch dwaas, ons heil door naare vrees te stooren;
't Is in de hand van God.

Hij schonk ons aan elkaêr; hij telde reeds de dagen
Van ons geluk; Hij houdt
Den besten zegen veil, voor 't hart dat op zijn goedheid
Recht kinderlijk vertrouwt.

Wij knielen zamen neêr voor u, ô goede Vader!
 ô Dat uw liefde ons blijk!
Zij maakt alleen ons meer dan allen aardschen zegen,
 In waar genoegten rijk.

Bewaar ons leven! maak dat nuttig voor elkander!
 Voed onze liefde en vreugd
Door godsdienst; geef vooral ons in elkaêr een voorbeeld
 Van onbemerkte deugd.

Doe ons steeds welgemoed ons wandelpad betreden;
 Niet slechts bij zonneshijn.
Maar dan, als 't onweêr loeit, als woeste stormen huilen,
 Ook wêl te vreden zijn:

Wij smeeken om geen ruim genot van aardsche schatten,
 Maar zoo veel levensgoed
Als uwe wijsheid best voor ons geluk zal keuren,
 En dan een ruim gemoed:

Dat nooit die bange zorg, die 't huwlijks-heil zou stooren,
 Ons knage- aan 't angstig hart!
Geef ons, bij 't sober deel, dat edle vergenoegen,
 Dat overvloed zelfs tart.

Ei! leer ons, door 't geloof, in all' de wisselingen
Van ons toekomstig lot,
Ons wijs gedragen, en door voor- en tegen-spoeden
Gerust te zijn in God.

Laat ons door alles, wat uw hand ons doet ontmoeten,
Meer rijpen voor 't geluk,
Dat waare liefde wacht in gindsche beter wereld,
Verlost van alle druk.

Schenk, na beproefde trouw, wanneer de traage grijsheid
Des levens last vergroot,
Ons in elkaër een staf, een troost, een trouwe hulpe,
Een blijde lotgenoot.

't Herdenken van het heil der jaaren onzer liefde
Zij, in den avondstond
Des levens, nieuw genot! en geef ons bij het scheiden
Een danklied in den mond!

En dan, als een van ons, tot aan de grens des levens
Den ander' brengen zal,
Wanneer een kusch, een blik, het laatste spraakloos afscheid
Zal zijn in 't jammerdal,

ô Vader! stort dan troost, die vloeit uit Jesus sterven
In beider bloedend hart!
Verzacht, door blijde hoop op een onsterflijk weêrzien,
Dan onze diepe smart.

